

1206Y_az_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1206Y Biosferin ekoloji xüsusiyyətləri və mühafizəsi

1 Ətraf mühit nədir?

- İnfrastruktur
- Obyektə təsir edən mühit.
- Sənaye qovşaqları.
- İqlim mühiti.
- Sosial mühit.

2 Obyektə təsir edən mühit necə adlanır?

- İnfrastruktur
- ətraf mühit
- Sənaye qovşaqları
- İqlim mühiti
- Sosial mühit.

3 Biosfer nədir?

- torpaq və atmosferdə canlı aləmin mövcud olduğu sahədir
- canlı orqanizmlərin özünün və izinin olduğu sahədir
- heyvanat aləminin mövcud olduğu sahədir
- bitki örtüyünün mövcud olduğu sahədir
- hidrosferdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahədir

4 Biosfer anlayışını elmi ədəbiyyata ilk dəfə kim və neçənci ildə gətirmişdir?

- Dokuçayev, 1898-ci ildə
- Zyuss, 1875-ct ildə
- Lamark, 1870-ci ildə
- Vernadski, 1861-ci ildə
- Odum, 1860-ci ildə

5 Biosfer təliminin yaradıcısı kimdir?

- Dokuçayev
- Vernadski
- İzrael
- Naumov
- Odum

6 Neobiosfer adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- hazırda canlı orqanizmlərin mövcud oldub sahə
- canlıların keçmişində mövcud olduğu sahə
- bitkilərin mövcud olduğu sahə
- heyvanların mövcud olduğu sahə

7 Paleobiosfer və ya ağ biosfer adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- qədimdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahə
- hal-hazırda canlıların mövcud olduğu sahə
- fauna və floranın yayıldığı sahə
- biosferdə canlıların mövcud olduğu sahə.

8 Biosferin noosferə çevrilməsi təlimini hansı alim irəli sürmüşdü?

- fransız alimləri
- V.I.Vernadski
- D.P.Marş
- A.P.Vinoqradov
- alman alimləri

9 Noosfera termini hansı mənada işlənilir?

- doğru cavab yoxdur
- ağıl, düşüncə, idrak
- yaşayış mühiti, məskun sahəsi
- həyat tərz, əxlaq, mədəniyyət
- dövrəniş tərz, mədəniyyət

10 Biosferdə maddələrin dövretməsi ayrılır?

- doğru cavab yoxdur
- qeoloji və bioloji
- təbii və antropogen
- biokimyəvi və hidroloji
- kimyəvi və qeokimyəvi

11 Həyat üçün istifadə olunan, biosferdə dövr edən kimyəvi elementlərin və qeyri-üzvü birləşmələrin hərəkəti adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- biogen elementlərin dövretməsi
- birləşmələrin dövretməsi
- mikroelementlərin dövretməsi
- geokimyəvi birləşmələrin dövretməsi

12 Noosfera anlayışını elmə gətirənlərdir?

- doğru cavab yoxdur
- Toyer de Şarden və Lerua
- Vernadski və Naumov
- Odum və Rulye
- Nesbit və Eburdin

13 Yer üzərində abiotik faktorlardan olan günəş şüasının əhəmiyyətinə aiddir:

- əhəmiyyəti yoxdur

- fotosintez prosesini yaradır
- təbiətin proseslərinə mane olur
- elmin inkişafını təmin edir
- istilik enerjisi mənbəyi deyil

14 Karbon qazının atmosferə normadan artıq atılması səbəb olur?

- doğru cavab yoxdur
- «pərnik» efektinin yaranmasına
- oksigen miqdarının azalmasına
- dövretmə sisteminin pozulmasına
- qlobal soyuqlaşmaya

15 Ekosistemdə fosforun əsas mənbəyi hesab olunur?

- torpağın humus qatı
- dağ süxurları və digər çöküntülər
- metamorfik süxurlar
- kimyəvi süxurlar
- dəniz və çay suları

16 Ekologiyanın əsas funksional vahidi adlanır?

- populyasiya
- ekosistem
- ekotop
- biosenoz
- biosfer

17 Ekosistem anlayışını ilk dəfə kim təklif etmişdir?

- L.Libix
- A.Tensli
- K.Uatt
- C.Xarçinski
- Y.Odum

18 Ən böyük və davamlı ekosistem?

- coğrafi mühitdir
- biosferdir
- geosferdir
- atmosferdir
- hidrosferdir

19 Təbiətlə cəmiyyət arasında əlaqənin 1-ci mərhələsi hansıdır?

- Əmək ehtiyatlarının mövcudluğu.
- Təbii ehtiyatların hasilatı.
- İqlim göstəriciləri.
- Çay şəbəkəsi.
- Təbii ehtiyatların emalı.

20 Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil?

- doğru cavab yoxdur
- zaman faktorudur
- məkan faktorudur
- trofik faktordur
- dövrü sistem faktorudur

21 Təbii və antropogen təsirdən ətraf mühitdə baş vermiş dəyişikliklərə nəzarət nə adlanır?

- fiziki monitorinqdir.
- biosferin kompleks monitorinqi
- qlobal monitorinqdir
- qısa müddətli monitorinqdir.
- biosferin kompleks monitorinqidir.

22 Atmosfer,yerüstü sular,okeanlar,dənizlər,yeraltı sular,kriosfera nəyə aid edilir?

- atmosfer, yeraltı sular.
- monitorinqin obyektinə
- yerüstü sular, okeanlar
- okeanlar və dənizlər.
- atmosfer, kriosfera

23 Ən böyük və davamlı ekosistem?

- coğrafi mühitdir
- biosferdir
- geosferdir
- atmosferdir
- hidrosferdir

24 Biosferde maddələrin dövretməsi xarakterizə olunur?

- doğru cavab yoxdur
- dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə
- dövr bucağı və məsafəsi ilə
- dövretmə elementləri və birləşmələri ilə

25 Ekoloji faktor nəyə deyilir?

- ətraf mühitin çirklənməsi.
- canlı orqanizmlərə təsir edən hər hansı bir mühit
- canlı orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- istehsala təsir göstərən amillər
- biosferin vəziyyəti

26 İkinci dövrü faktorlara daxildir:

- cansız təbiət faktoru
- temperatur, nəmlik, atmosfer çöküntüləri

- orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- cəmiyyətlə təbiətin münasibəti
- çirklənmə əmsalı

27 İonlaşdırıcı şüaların mənbəyi nədir?

- mənbəyi məlum deyil
- radioaktiv maddələr və kosmik şüalar
- günəşdən gələn istilik
- üzvi maddələrin dövriyyəsi
- ətraf mühitin temperaturu

28 Orqanizmlərin birinin digərinin həyat fəaliyyətinə təsiri hansı faktordur?

- faktor deyil
- ətraf mühitin biotik faktoru
- mühitin abiotik faktoru
- antropogen faktoru
- xarici mühitə alışma faktoru

29 Tolerant qanunu nə vaxt və kim tərəfindən irəli sürülmüşdür?

- 1967-ci ildə K.Mrakov
- 1910-cu ildə V.Şelferd
- 1840-cı ildə U.Libex
- 1980-cı ildə A.Monçadski
- 1958-ci ildə V.Pimental

30 Biosferin özünü tənzimləmə xüsusiyyəti adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- homeostazm
- biostazm
- antrorostazm
- neostazm

31 Biosferdə maddələrin dövretməsi xarakterizə olunur?

- doğru cavab yoxdur
- dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə
- dövr bucağı və məsafəsi ilə
- dövretmə elementləri və birləşmələri ilə

32 Ekosistemdə oksigenin dövrünü əlaqədardır?

- doğru cavab yoxdur
- kimyəvi birləşmələrin xarakteri ilə
- ozon və hidrogenlə
- atmosfer və hidrosferlə
- fotosintez və tənəfüslə

33 Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO₂ və H₂O yaradır. Bu proses necə adlanır ?

- tənəffüs
- nəfəsalma
- birləşmə
- ayrılma
- nəfəsvermə

34 Ekosistemdə azotun mənbəyi aşağıdakılardır?

- doğru cavab yoxdur
- atmosfer və üzvi maddələrin çürüməsi
- hidrosfer və bakteriyalar
- litosfer və dünya okeanı
- bitki və heyvanat aləmi

35 Ekolojiyada elementar vahid nədir?

- doğru cavab yoxdur
- fərdin populyasiyasıdır
- həyat dalğasıdır
- biotik birlikdir
- biokütlədir

36 Populyasiyanın əsas xüsusiyyətlərindən biridir?

- doğru cavab yoxdur
- fərdlərin sayının dinamikası və tənzimlənmə mexanizmi
- uzunömürlü populyasiya olması
- populyasiyanın modifikasiya olması və ya dəyişməsi
- populyasiyanın inkişafının iqlim şəraitindən asılılığı

37 Ekoloji sistemlər yaranma səbəblərinə görə bölünür?

- doğru cavab yoxdur
- təbii və antropogen
- süni və mədəni
- davamlı və dəyişkən
- uzunömürlü və dayanıqlı

38 Ekosistemi təşkil edən bloklar aşağıdakılardır?

- doğru cavab yoxdu
- produsent və dayanaqlı
- redusent və dövrü
- biosenoz və biotop
- təbii və antropogen

39 Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır?

- doğru cavab yoxdur

- dominant və edifikator
- kommensalizm və konsument
- neytralizm və dayanaqlı
- strukturlu və proporsional

40 Enerjinin bir trofiki səviyyədən digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10 % -ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- əlli faiz qaydası
- on faiz qaydası
- bir faiz qaydası
- 100 faiz qaydası
- iyirmi faiz qaydası

41 Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır?

- mövsümü dinamika
- istiqamətlənmiş dinamika
- sutkalıq dinamika
- dövrü dinamika
- dəyişkən dinamika

42 Ekosistemin dinamik növüdür?

- doğru cavab yoxdur
- sutkalıq və dövrü
- sadə və mürəkkəb
- təkrar və dəyişkən
- istiqamətlənmiş və sadə

43 Ətraf mühitdə hər hansı bir zərərli maddə insana və onun nəslinə birbaşa və ya bilavasitə təsir etdikdə onlarda mənfi dəyişiklər yaratmırsa bu adlanır?

- ekoloji cinayət.
- buraxıla bilən qatılıq həddi
- ekoloji təhlükə
- ekoloji krizis
- ekoloji səhv

44 Ekoloji faktorlara daxil deyil:

- canlı təbiət faktoru
- sistemli əlaqə
- abiotik
- biotik
- antropogen

45 Birinci dövrü faktorlara daxildir:

- texnogen faktorlar
- yerin fırlanması, gündəlik işıq dəyişməsi
- su hövzələrinin təsiri

- atmosferin vəziyyəti
- sirkulyasiya prosesi

46 İnsanların istehsalat və məişət fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə edilən təsir necə adlanır?

- sənaye və məişət tullantıları
- ətraf mühitin antropogen faktoru
- ətraf mühitin biotik faktoru
- ətraf mühitin abiotik faktoru
- biosferin dəyişilməsi

47 1840-cı ildə U.Libix tərəfindən hansı qanun irəli sürülmüşdür?

- proporsionallıq qanunu
- minimum qanunu
- maksimum qanunu
- planlı inkişaf qanunu
- səviyyənin bərabərləşdirilməsi qanunu

48 Minimum qanununun əsas mahiyyəti nədir?

- kənd təsərrüfatının ekstensiv inkişafı
- bitkilərin inkişafı elementlərin cüzi miqdarı ilə limitləşdirilir
- bitki və heyvan növlərinin artırılması yolları
- bitkilərin inkişafı üçün mineralların tətbiqi
- heyvandarlığın intensiv inkişafı

49 Biosferin başlıca xüsusiyyətlərindənədir? 1. mərkəzləşdirilmiş sistem; 2. qapalı sistem; 3. açıq sistem; 4.müxtəliflik; 5çoxsahəlilik 6. dövrü sistem.

- 4,5,6
- 1,3,4
- 1,3,6
- 2,3,5
- 3,4,5

50 Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?

- düğr cavab yoxdur
- qazşəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü
- kimyəvi və fiziki dövretmə
- mexaniki və üzvü dövretmə
- geoloji və fiziki dövretmə

51 Maddələr və enerji mübadiləsinin qarşılıqlı baş verdiyi, canlı aləme onların məskunlaşdığı iühit arasında olan birgə fəaliyyət adlanır?

- biotik struktur
- ekoloji sistem
- bioqeosenologiya
- coğrafi mühit
- təbii mühit

52 Konkret ərazidə bioloji növün sərbəst cütləşib öz sayını tənzim edə bilərək, coğrafi, ekoloji və etoloji sədlər ilə bir-birindən az-çox ayrılan fərdlər qrupuna deyilir?

- biogenoz
- populyasiya
- biotik faktor
- növ
- biosenoz

53 Ekosistemdə «trofik» əlaqə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- eyni məkandan yaşayış üçün istifadə əlaqəsi
- yalnız bitkilərin məskunlaşdığı ərazi
- müxtəlif məkandan istifadə əlaqəsi
- yalnız heyvan növlərinin əlaqəsi

54 Ekosistemdə bitkilər tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- avtotrof və ya prodüsent
- simbioz və ya forik
- parazitizm və ya fabrik
- rəqabət və ya kommensalizm

55 Ekosistemdə heyvanlar tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır ?

- doğru cavab yoxdur
- heterotrof və ya konsument
- forik və ya parazitizm
- simbioz və ya fabrik
- rəqabət və ya forik

56 Ekosistemin inkişaf dinamikası, ekosistemin və ya biosenozun dəyişməsi ilə nəticələnir ki, bu proses adlandırılır?

- doğru cavab yoxdur
- suksessiya
- konsument
- prodüsent
- forik

57 İnsanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır ?

- ekoloji krizis
- ekoloji təhlükəsizlik
- ekoloji təhlükə
- ekoloji vəziyyət
- ekoloji fəlakət

58 İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına, ətraf mühitə antropogen və təbii təsirlər nəticəsində

təhlükə yaradan vəziyyətə deyilir?

- ekoloji yük
- ekoloji təhlükə
- ekoloji təhlükəsizlik
- ekoloji böhran
- ekoloji qəza

59 Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəsi ilə əvvəl ya mənfəət ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyəyə və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır?

- kataklizm
- təhlükəli ekoloji vəziyyət
- təhlükəli böhran vəziyyəti
- təhlükəli krizis vəziyyəti
- təhlükəli hal

60 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün tədbirlər sistemi adlanır?

- doğru cavab yoxdu
- ekoloji təhlükəsizliyin təmini
- ekoloji təhlükəli vəziyyət
- ekoloji durumun sağlamlaşdırılması
- ekoloji yük

61 Ekoloji təhlükəsizlik sahəsində dövlətin vəzifələrinə daxildir? 1. dövlət nəzarəti, 2. dövlət siyasəti, 3. informasiya təminatı və proqnozlaşdırma, 4. dövlət standartları və normativlərin tətbiqi, 5. auditin aparılması, 6. beynəlxalq hüququ təminat

- 2,3,4
- 1,2,4
- 1,2,3
- 2,3,5
- 4,5,6

62 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin nəticələrinin aradan qaldırılması üçün maliyyə mənbələri aşağıdakılardır? 1. Təqsirkar təsərrüfat subyektlərinin vəsaiti, 2. Sığorta ödənişli, 3. vətəndaşların ianələri, 4. pensiya fondunun vəsaitləri, 5. dövlət büdcəsi və fondların vəsaitləri, qrandlar

- 3,4,5
- 1,2,5
- 1,3,5
- 2,3,5
- 2,4,5

63 Konkret məkanda cansız canlı komponentlərin qarşılıqlı əlaqəsi və təbii-antropogen sistemlərin fəaliyyəti nəticəsində formalaşan sistemlər necə adlanır ?

- Biosistemlər
- Ekosistemlər

- Landşaft qurşaqları
- Zonallıq strukturu
- Tektonik proseslər

64 Əhalinin doğum və ölüm göstəricilərinin fərqi nəyi müəyyən edir?

- nisbi artımını
- əhalinin dinamikasını
- əhalinin miqrasiyasını
- əhalinin sıxlığını
- mütləq artımını

65 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil? (Çəki: 1)

- e) təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- a) Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə
- b) nəqliyyatın inkişafına nəzarət
- c) antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- d) antropogen təsirin qiymətləndirilməsi

66 Şəhərlərin özünəməxsus xüsusiyyətlərinə aiddir: (Çəki: 1)

- d) ətrafa nisbətən yağıntı az düşür
- su dövrünün tamamilə pozulmuş olur
- a) şəhər mühiti seçilir
- b) şəhərlərdə smog hadisəsi baş verir
- c) şəhərlər az su işlədir

67 Azərbaycanda təsərrüfat sahələri içərisində ətraf mühitə çox təsir göstərən: (Çəki: 1)

- mənzil-kommunal.
- sənaye;
- nəqliyyat;
- kənd təsərrüfatı;
- səhiyyə;

68 Azərbaycanın sənaye şəhərlərinin atmosfer hövzəsinin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- e) energetika.
- a) dağ-mədən;
- b) əlvan metallurgiya;
- c) kimya;
- d) yanacaq;

69 Əhali ilə istehsal arasındakı uyğunluq:

- əhali şəbəkəsinin sıxlığıdır
- məhsuldar qüvvələrin aparıcı sahəsidir
- əhali istehsalın xammalıdır
- istehsalın əsas fondudur
- dinamik inkişafıdır

70 Əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətdə tənzimlənir?

- ölkənin əhaliyə münasibəti ilə
- dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
- dövlətin iqtisadi siyasəti ilə
- əhalinin elmi səviyyəsi ilə
- demoqrafik partlayışda

71 Urbanizasiya prosesinin intensivlik göstəricilərinə aid deyil:

- elmi, maarif
- siyasi
- iqtisadi inkişaf
- sosial, əhaliyə xidmət
- mədəni

72 Urbanizasiyanın tempi hansı qrup ölkələrdə daha sürətlə gedir?

- ABŞ, Kanada və Yaponiyada
- inkişadfa olan ölkələrdə
- inkişaf etmiş ölkələrdə
- yeni sənayeləşmiş ölkələrdə
- Avropa ölkələrində

73 Müasir şəhərlər əhali məskəni olmaqla, daha hansı xüsusiyyətə malikdir ?

- əhali başqa ölkələrə gedir
- ətraf mühitə təsir edən sistemdir
- sənaye məhsulu istehsalını tənzimləyir
- kommunal sistem yaradır
- əhalinin təbii artımı sürətlənir

74 Şəhər əhalisinin geokimyəvi strukturu əhaliyə hansı təsiri göstərir?

- kommunal təminatına
- yaş göstəricisinə
- təbii artımına
- yaşayış səviyyəsinə
- sağlamlığına

75 Urbanizasiya səviyyəsinə görə dünya ölkələri neçə qrupa bölünür?

- 5 qrupa
- 3 qrupa
- 2 qrupa
- 4 qrupa
- 6 qrupa

76 İri şəhərlərdə əhalinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- təmiz havaya
- ərzaq və suya

- sənaye məhsullarına
- nəqliyyat vasitələrinə
- kommunikasiya xidmətinə

77 İri şəhərlərdə çirklənmə dərəcəsini artıran səbəblərdən hesab edilir:

- mədəni abidələr
- nəqliyyat vasitələri
- istirahət zonaları
- transmilli otellər
- şosse yolları

78 Şəhərlərdə ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının hesabınadır?

- 40-50%
- 60-80%
- 20-20%
- 0.9
- 35-40%

79 Zəhərli maddələrin atmosfərə atılmasının səbəblərindən biridir:

- mineral kübrələrdən istifadə
- ekoloji cəhətdən təhlükəli texnologiyadan istifadə
- sənaye məhsullarının təkrar emalı
- kənd təsərrüfatının intensivləşməsi
- əkin sahələrinin azaldılması

80 Şəhər mühitini çirkləndirən mənbələrdən biridir:

- metropolitenlər
- səs-küy
- yaşıllıqlar
- yaşayış massivləri
- teleqraf xətləri

81 Əhalinin ərzaq probleminin həlli hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir?

- ərzağın çoxsahəli olması
- aqrar sektorun davamlı inkişafı
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyi
- kooperativləşmə prosesinin mövcudluğu
- sənaye məhsulu istehsalının inkişafı

82 Dünyanın neçə ölkəsində orqanik(ekoloji təmiz) kənd təsərrüfatı inkişaf etmişdir?

- bütün ölkələr
- 100 ölkəsindən çoxu
- 50 ölkəsi
- 150 ölkəsinə qədər
- 200 ölkəsi

83 Genetik modifikasiya olunmuş bitki növlərinin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- daha yüksək və aşağı temperatura davamlılıq
- mineral kübrələrdən istifadə etməmək
- yüksək və stabil məhsuldarlıq
- il ərzində bir neçə dəfə məhsul vermək
- ziyanvericilərə qarşı yüksək davamlılıq

84 Dünyanın bütün əkin sahələrinin təqribən neçə faizində transgen toxumlar əkilir?

- 50-60%
- 20-30%
- 10-15%
- 30-40%
- 50% çoxu

85 Ətraf mühitə antropogen təsir necə baş verir?

- Başqa planetlərdən gəlmələr.
- İnsanlar.
- bitkilər
- Heyvanlar.
- Quşlar.

86 Ətraf mühitin çirklənməsi və mühafizəsi harada baş verir? (Çəki: 1)

- adalarda.
- konkret ərazidə;
- dənizlərdə;
- kosmosda;
- göllərdə;

87 Ərazidə baş verən proseslər necə adlanır? (Çəki: 1)

- Nəqliyyatdan istifadə.
- təbiətdən istifadə
- Ərazidən istifadə.
- Sənaye sahəsindən istifadə.
- Kənd təsərrüfatından istifadə.

88 Ətraf mühitin çirkləndiyi sahələr : (Çəki: 1)

- adalarda
- ərazi
- dənizlərdə;
- göllərdə;
- kosmosda

89 Davamlı inkişafın göstəricisi: (Çəki: 1)

- Texnikanın tətbiqi.
- Yeni texnologiyanın gətirilməsi.

- Zəif və ciddi.
- Regional inkişaf.
- Lokal inkişaf.

90 Avtomobillərin havaya buraxdığı tullantılar hansı standartlarla tənzimlənir?

- ABŞ, Avstraliya, Yaponiya.
- Avropa, Amerika, Yaponiya
- Almaniya, Amerika, Yaponiya
- Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya
- Asiya, Avropa, Amerika

91 "Zəif və ciddi" terminləri nəyə aiddir?

- Yeni texnologiyanın gətirilməsinə
- davamlı inkişafa
- Regional inkişafa
- Lokal inkişafa
- Texnikanın tətbiqinə

92 İnsan orqanizminin təbii mühitə çətinliklə adaptasiya olunmasının əsas səbəbi nədir?

- təbii mühitə antropogen təsirlər
- təbii ekosistemlərin dəyişməsi
- təbii sərvətlərin zənginliyi
- təbii şəraitin stabilliyi
- insan orqanizminin mürəkkəbliyi

93 Fiziki, kimyəvi, bioloji və radioaktiv çirklənmələr yaranır: (Çəki: 1)

- Başqa planetlərdən gəlmələr.
- təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində
- Meşələr.
- Heyvanlar.
- İnsanlar

94 Sənaye tullantıları ilə torpaq, su və atmosferin çirklənməsi nə ilə nəticələnir? (Çəki 1)

- təbii sərvətlərlə
- istehsalın təbii mühitə təsiri ilə
- İstehsalın artımı ilə
- ETT əhatəli olması ilə
- milli maraqlar ilə

95 Təbiətdə cəmiyyət arasında qarşılıqlı əlaqə necə xarakterizə olunur?

- əlaqəsi yoxdur.
- çoxplanlı və kompleks məsələdir
- əhalinin rifah halını müəyyən edir
- istehsalın bazasıdır
- istehlakın əsasıdır

96 Cəmiyyət istehsal üçün ilkin xammalı haradan götürür? (Çəki: 1)

- tədqiqatlardan
- təbiətdən
- hidrosferdən
- atmosferdən
- elmin fəaliyyətindən

97 Təbiətdən istifadə prosesi harada baş verir? (Çəki: 1)

- Nəqliyyatda.
- Ərazidə.
- Regionda.
- Sənaye sahəsində.
- Kənd təsərrüfatında.

98 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

- aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək
- yanacaqın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- avtomobil yollarının yeniləşdirmək
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq

99 Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf aləmin mühafizəsinin təşkili üçün respublikanın regional siyasətinə daxildir:

- cərimələrin ödənilməsi
- təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə
- yeni hövzələrin mənimsənilməsi
- qazma işlərinin aparılması
- ekspertiza işinin təşkili

100 Smoq hadisəsinin çox yarandığı məkan haradır?

- səhralaşma prosesi
- şəhər atmosferi
- yerin üst hissəsi
- kənd təsərrüfatı regionları
- meşə zonası

101 Əhalinin sağlamlıq problemi hansı mahiyyətə malikdir?

- ətraf mühitin çirklənməsidir
- qlobal xarakterlidir
- adi problemlər sırasındadır
- dövlət siyasətidir
- elmi araşdırma

102 Bir mln. əhalisi olan şəhərin gündəlik suya tələbatı nə qədər hesablanmışdır?

- 260 mln.ton
- 470 mln. ton
- 300 mln.ton
- 350 mln.ton
- 600 mln.ton

103 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi nə ilə əlaqədardır?

- elmi səviyyənin
- əhalinin sıxlığı
- əhalinin təbii artımı
- əhalinin miqrasiyası
- aqlomerasiyası

104 Şəhərlərin özünə məxsus xüsusiyyətinə aid deyil:

- suyun dövranı pozulur
- su təminatı yüksəkdir
- biokimyəvi əyalətdir
- atmosferin şəffaflığı aşağı olur
- hava normadan artıq qızır

105 Bir və ya bir neçə mərkəzi şəhərin ətrafında kiçik qəsəbələrin yerləşməsi nə adlanır?

- geokimyəvi əyalətlər
- aqlomerasiya və ya konurbasiya
- meqalopolis
- urbanizasiya
- miqrasiya mərkəzləri

106 Dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə inkişaf edir?

- nəhəng şəhərlər
- meqalopolislər
- aqlomerasiyalar
- kiçik şəhərlər
- iri şəhərlər

107 Urbanizasiya səviyyəsi aşağı olan regionlardan şəhər əhalisi 20%-dən az olanları harada yerləşir?

- Cənub-Şərqi Asiyada
- Afrikada
- Asiyada
- Latın Amerikasında
- Avropada

108 Əhalinin sayının dəyişməsinə təsir edən amillərdən hesab olunur:

- əhalinin istehlakçı olması
- müharibələr, aclıq epidemiyaları və s.
- qadın, kişi nisbəti
- şəhər, kənd əhalisinin nisbəti

- əmək ehtiyatlarının dəyişməsi

109 2000ci ildə Berlində keçirilmiş “Urban-XXI” beynəlxalq konfransda proqnozlaşdırılmışdır:

- əhalinin təhsil problemi
 əhalinin çox hissəsinin şəhərlərdə yaşayacağı
 əhalinin çox hissəsinin aqlomerasiyalarda cəmlənəcəyi
 əhalinin sayının azalması
 əhalinin sağlamlıq problemi

110 Əhalinin şəhərlərdə məskunlaşması nə adlanır?

- yalançı urbanizasiya
 urbanizasiya
 aqlomerasiya
 miqrasiya
 meqalopolis

111 Urbanizasiya prosesi ilə demoqrafik artım arasında mütənasiblik necədir?

- əhalinin mütləq artımı zəifdir
 urbanizasiya sürətlə inkişaf edir
 urbanizasiya nisbətən zəifdir
 demoqrafik artım yüksəkdir
 əhalinin təbii artımı

112 Məişət tullantıları obyektləri hansı zonaya aid edilir?

- istehsalat zonalarına
 xüsusi təyinat zonasına
 istirahət zonasına
 ictimai fəaliyyət zonasına
 yaşayış zonalarına

113 Şəhərlərin inkişafı ilə əlaqədar yaranan problemlərə aid deyil

- təbii mühitin pisləşməsi
 ərzaqla təminat
 işlə təminat
 sosial səviyyənin pisləşməsi
 ətraf mühitə antropogen təsir

114 Məişət tullantıları obyektləri hansı zonaya aid edilir?

- istehsalat zonalarına
 xüsusi təyinat zonasına
 istirahət zonasına
 ictimai fəaliyyət zonasına
 yaşayış zonalarına

115 Ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşür?

- 60-70%
- 40-50%
- 10-20%
- 20-25%
- 30-35%

116 İstehsalat zonaları zonasına aid deyil:

- mühəndis
- təhsil
- kommunal
- nəqliyyat
- sanitariya qoruyucu

117 Şəhər əhatəsində göstərilən zonaların yerləşdirilməsi hansı təşkilatlar tərəfindən müəyyən edilir?

- maliyyə orqanları
- respublika icra və yerli idarəetmə orqanları
- nazirliklər
- dövlət icra komitələri
- könüllü əhali qurumları

118 London smoku hansı prosesdən yaranır?

- ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
- toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
- atmosferdə müxtəlif maddələrin qarışığından
- insan fəaliyyətindən
- elmi-texniki tərəqqinin naaliyyətlərindən

119 Alyaska smokunun yaranma səbəbi nədir?

- atmosferdə müxtəlif qazların qarışığından
- havanın mənfi temperaturu ilə günəş radiasiyasının təsirindən
- sənaye müəssisələrinin qəzaya uğramasından
- ətraf mühitə antropogen təsirlərdən
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyindən

120 Fotokimyəvi smokun yaranma səbəbi nədir?

- fotokimyəvi smok əmələ gəlmir
- kimyəvi reaksiya ilə havanın təkrar çirklənməsi
- bərk maddələrlə kristalların qarşılıqlı təsiri
- zərərli maddələrin konsentrasiyasından
- nəqliyyat vasitələrinin təsirindən

121 Antropogen təsirlər ətraf mühitə hansı təsirlərdən qüvvətlənmişdir?

- elmin inkişafından
- ETT nəaliyyətlərinin tətbiqindən
- əhalinin artmasından
- istehlakın çoxalmasından

- ərazilərin daha çox mənimsənilməsindən

122 Bizim ərannın əvvəlində dünya əhalisinin sayı nə qədər olmuşdur ?

- 150 mln.nəfər
 175 mln.nəfər
 100 mln. nəfər
 85mln.nəfər
 200 mln. nəfər

123 Əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- ekoloji
 təhsil
 ərzaq
 xammal
 enerji

124 Urbanizasiya prosesi əhali məskunlaşmasına necə təsir edir?

- iqlimə müsbət təsir edir
 həyat tərzini formalaşdırır
 işçi qüvvəsini azaldır
 kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalını artırır
 xəstəliklərin yayılmasına mənfi təsir edir

125 Dünya üzrə şəhər əhalisinin ümumi artımının neçə faizi İEOÖ-in payına düşür?

- 0.3
 0.8
 0.5
 0.6
 0.2

126 Aşağıdakılardan hansı avtomobil nəqliyyatının atmosferi çirklənməsini azaltmaq məqsədi daşıyır?

- əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.
 şəhərlərdə piyada zonaları yaratmaq , nəqliyyat vasitələrinin buraya daxil olmasını qadağan etmək, elektromobillərin sayını çoxaltmaq
 nəqliyyat vasitələrinin sayının azaldılması
 dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin benzin mühərrikli avtomobillərlə əvəz edilməsi
 yeraltı nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi

127 Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

- təbii şəraitə uyğun
 mövcud qanunvericilik əsasında
 əhalinin sayına uyğun
 istehsalın həcminə görə
 şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında

128 Şəhər tikintilərinin aparılması zamanı məhdudlaşdırılan sahələrə aid deyil:

- mürəkkəb təbii iqlim şəraiti sahələri
- əhalinin yaşayış yerləri
- mədəni abidələr,şəhərətətrafi qoruq zonaları
- xüsusi təbii qoruq sahələri
- ekoloji təhlükəli zonalar

129 İctimai fəaliyyət zonasına daxil deyil:

- maliyyə iş mərkəzləri
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- təhsil
- elmi-tədqiqat

130 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq neçə iqlim tipi formalaşmışdır?

- 3 iqlim tipi
- 9 iqlim tipi
- 3 iqlim tipi
- 6 iqlim tipi
- 11 iqlim tipi

131 Kənd təsərrüfatında suvarma suyundan qeyri-səmərəli istifadənin əsas səbəbidir:

- suyun istifadəçilər arasında qeyri-bərabər bölüşdürülməsi
- sudan istifadə qiyətlərinin onun sosial qiymətindən çox aşağı olması
- suvarma sistemlərini lazımi səviyyədə olmaması
- suvarma sistemlərində baş verən su itkiləri
- suvarma sistemlərinin təmiri üçün maliyyə vəsaitinin olmaması

132 Dünyada şirin suyun ən çox işləndiyi sahə hansıdır?

- yaşıllaşdırma sahələri
- kənd təsərrüfatında suvarma
- sənaye sahələr
- Kommunal və məişət sahələri
- Elektrik enerjisi istehsalı sahələri

133 Suyun orqanoleptik keyfiyyət göstəriciləri hansılardır?

- suyun göy rəngdə olması, dadının şit olması
- iyi, dadı, rəngi, şəffaflığı
- Rəngi, bulanıqlığı, dadı, iyi
- duzluluğu, yaşıl rəngə çalması, iy verməsi
- turşuluğu, duzsuzluğu, rənginin bulanıq olması

134 Təbii resurslar nəyə deyilir?

- cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir.
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir

- insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir

135 Su resurslarının cəmi neçə faizi içmək üçün yararlıdır?

- təqribən 5%-i
 təqribən 3%-i
 təqribən 1%-i
 təqribən 12%-i
 təqribən 4%-i

136 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
 coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
 xammal və enerji bazası, təbii komponentlər
 günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
 aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

137 Dünyada suyun əsas istehlakçısı hansı sahədir?

- meşə təsərrüfatları
 kənd təsərrüfatı
 sənaye sahələri
 məişət təsərrüfatı
 mənzil-kommunal təsərrüfatı

138 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
 təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir
 bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
 təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
 təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt

139 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təkrar emaldan keçən resurslardır
 hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
 tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
 çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
 cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir

140 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 8000 m³
 20.000 m³
 10.000 m³
 15.000 m³
 25.000 m³

141 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
- 250; 200
- 80; 100
- 100; 150
- 150; 250

142 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 6.0
- 2.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0

143 Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- 85%-dən çox
- 90%-dən çox
- 50%-dən çox
- 70%-dən çox
- 35%-dən çox

144 Dünya ölkələri arasında daha çox kömür ehtiyatına malikdir ?

- Avstraliya, Yaponiya, İslandiya
- MDB ölkələri, ABŞ, ÇXR
- Cənubi Koliiforniya, Meksika və İran körfəzi ölkələri
- CAR, Niger, Braziliya
- Kanada, Namibiya

145 Təbii resurslar nəyə deyilir?

- cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
- insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir

146 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təkrar emaldan keçən resurslardır
- hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
- tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
- çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
- cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir

147 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
- təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir
- bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
- təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır

- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt

148 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dənir dalğalarının enerjisi və s.
 coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
 xammal və enerji bazası, təbii komponentlər
 günəş, geotermal, külək və s. enerjisi
 aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

149 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 8000 m³
 20.000 m³
 10.000 m³
 15.000 m³
 25.000 m³

150 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
 250; 200
 80; 100
 100; 150
 150; 250

151 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
 250; 200
 80; 100
 100; 150
 150; 250

152 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təkrar emaldan keçən resurslardır
 hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
 tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
 çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
 cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir

153 Relyef təsir edir: (Çəki: 1)

- Kooperasiya.
 İstehsalın yerləşməsi;
 Ərazinin abadlaşması;
 Meşələrin inkişafı;
 Elmin inkişafı;

154 Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsi nədir? (Çəki: 1)

- elmi əsaslarla yerinə yetirilir
- təsərrüfat əhəmiyyətinin pulla ifadəsidir
- mumi iqtisadi qiymətləndirməlidir
- insanların maddi nemətidir
- dövlət tərəfindən tənzimlənir

155 Maddi nemətlər istehsalında nələr iştirak edir? (Çəki: 1)

- İstehsalın kooperasiyasında
- təbii ehtiyatlar
- Sosial sahələr
- Emal sahəsinin dərinləşməsi;
- İstehsalın təmərküzləşməsində

156 Təbii şərait hansı sahədə bilavasitə iştirak edir? (Çəki: 1)

- maddi nemətlər
- Relyef;
- İqlim;
- Havanın rütubəti;
- Atmosfer təzyiqi

157 İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər: (Çəki: 1)

- Kooperasiyaya
- relyef;
- Ərazinin abadlaşmasına;
- Meşələrin inkişafına;
- Elmin inkişafına;

158 Alternativ dəyərlər nədir? (Çəki: 1)

- Çirklənmə dərəcəsinə görə.
- təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi
- Qraflar üsulu ilə;
- Genetik üsulla;
- Həcm üsulu;

159 Təbii ehtiyatların geoloji qiymətləndirilməsinə bu kateqoriyalar iddir: (Çəki: 1)

- İ, B ,J
- A,B,C
- J, D,E
- N,B,A
- J,N,N

160 Təbii şərait təsir edir: (Çəki: 1)

- Elmin inkişafı.
- İstehsalın yerləşməsi;
- İstehsalın təmərküzləşməsi;
- Kooperasiya;

Sistemləşmə;

161 Təbii ehtiyatlar bu üsullarla qiymətləndirilir: (Çəki: 1)

- Kütlə üsulu.
- Məsrəf üsulu;
- Qraflar üsulu;
- Genetik üsul;
- Ekstrapolyasiya üsulu;

162 Təbii ehtiyatların ekoloji qiymətləndirilməsinə bu kateqoriyalar aiddir: (Çəki: 1)

- UNO
- ABC
- NBA
- İHJ
- DES

163 İnsanların istifadə etdiyi və edə biləcəyi ehtiyatlar necə adlanır? (Çəki: 1)

- Sənaye müəssisələri.
- təbii resurs
- Əmək ehtiyatları
- Faydalı qazıntılar
- Müxtəlif texnoloji avadanlıqlar;

164 İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər: (Çəki: 1)

- Elmin inkişafı.
- təbii şərait
- İstehsalın təmərküzləşməsi
- Kooperasiya;
- Sistemləşmə

165 İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillərdən biridir; (Çəki: 1)

- su
- relyef
- təbii şərait
- iqlim
- torpaq

166 Torpaq,su,meşə hansı üsulla qiymətləndirilir? (Çəki: 1)

- məsrəf
- kadastr
- renta
- qraflar
- alternativ

167 Kadastr qiymətləndirilməsi ilə qiymətləndirilmir: (Çəki: 1)

- Meşə
- Neft.
- Torpaq
- Torpaq,su,meşə
- dəmir filizi

168 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 6.0
- 2.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0

169 Ekoloji qiymətləndirmənin şərtlərindən biridir: (Çəki: 1)

- məlumatların toplanması
- layihə sonu qərarlar
- işin yerinə yetirilmə vaxtı
- layihənin növü və miqyası
- qiymətləndirmənin vacibliyi

170 Ekoloji qiymətləndirmədə iştirak edən tərəflərdən biridir: (Çəki:

- həkimlər
- ictimaiyyət
- müəssisələr
- hüquqi şəxslər
- dünya təşkilatları

171 Ekoloji qiymətləndirmədə ictimaiyyətin iştirakını vacib sayan hansı təşkilatdır? (Çəki: 1)

- Ətraf mühit üzrə BMT təşkilatı
- BMT – nin Avropa İqtisadi komissiyası
- YUNEP təşkilatı
- YUNESKO
- Avropa İqtisadi Birliyi

172 Ətraf mühitin bu komponentlərinə təsirin qiymətləndirilməsi prosesi aparılmır (Çəki: 1)

- əbədi və tarixi abidəlin
- ictimaiyyətin
- Havanın
- suyun
- torpağın

173 Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişlərin növlərindən deyil: (Çəki: 1)

- Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər.
- Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.

- Meşə gəlirləri.

174 Təbii ehtiyatlardan istifadəyə görə ödənişlərin üsullarından deyil: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
 Kəşfiyyat.
 Məsrəf.
 Renta.
 Təkrar istehsal və ya bərpa.

175 Sudan istifadəyə görə ödəniş formalarından deyil: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
 Sudan istifadə həcminə görə vergilər.
 Su vergisi.
 Sudan istifadəyə görə lisenziya haqqları.
 Su obyektlərin mühafizəsi və bərpasına görə ödəniş.

176 Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid deyil: (Çəki: 1)

- Sudan istifadəyə görə ödəniş.
 Tullantıların həcminə görə ödəniş.
 Yerin təkindən istifadəyə görə.
 Meşə gəlirləri.
 Torpaqdan istifadəyə görə vergi.

177 Təbii resurslardan səmərəli istifadənin əsas məqsədi nədir? (Çəki:

- Doğru cavab yoxdur
 təbiətdən istifadənin ödənişliliyini müəyyənləşdirmək
 Təbiətdən istifadəni tənzimləmək
 Təbiətdən istifadə tədbirlərinin proqnozlaşdırmaq
 Təbiətdən istifadəni stimullaşdırmaq.

178 Yerin təkindən istifadəyə görə ödənişlər ödəniş növünə aiddir?

- Aksizlər.
 ödəniş növünə aid deyil
 Konkursda iştiraka görə və lisenziya verilməsinə görə haqq.
 Yerin təkindən istifadəyə görə ödənişlər.
 Mineral-xammal bazasının bərpasına görə köçürmə

179 Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişin növünə daxildir: (Çəki:

- potensial ehtiyatlar
 meşə gəlirləri
 ağacın emalı
 bitkilərin müxtəlifliyi
 iqlim göstəriciləri

180 Azərbaycanın illik su ehtiyatları təşkil edir: (Çəki: 1)

- 27 -34 km³.
- 24 -31 km³;
- 21-27 km³;
- 10,3 – 21 km³;
- 20 -30 km³;

181 Təbiətdən istifadənin ödənişliliyinin məqsədi: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- Təbii resurslardan səmərəli istifadə etmək.
- Təbiətdən istifadəni tənzimləmək.
- Təbiətdən istifadə tədbirlərinin proqnozlaşdırmaq.
- Təbiətdən istifadəni stimullaşdırmaq.

182 Yer in təkindən istifadəyə görə ödəniş növlərinə aid deyil: (Çəki: 1)

- Aksizlərə aid deyil.
- Yer in təkindən istifadəyə görə subsidiyalara aiddir.
- Konkursda iştiraka görə və lisenziya verilməsinə aiddir
- Yer in təkindən istifadəyə görə ödənişlərə aiddir.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə köçürmələrə aiddir.

183 Təbii ehtiyatlardan istifadəyə görə ödənişlərin üsullarına aid olmayan hansıdır? (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- axtarışlar
- Məsrəf.
- Renta
- Təkrar istehsal və ya bərpa.

184 İstehsal in inkişafı asılıdır: (Çəki: 1)

- Kənd təsərrüfatının inkişafından.
- Təbii ehtiyatlardan;
- Dünya okeanının səviyyəsindən;
- Kooperasiyadan;
- Təmərküzləşmədən;

185 Məsrəf üsulu nədir? (Çəki: 1)

- Həcm in müəyyən edilməsi.
- təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi
- Məsrəf üsulu;
- Balla qiymətləndirmə
- Alternativ dəyərlər;

186 Təbii ehtiyatlar qiymətləndirilir: (Çəki: 1)

- Çirklənmə dərəcəsinə görə.
- Alternativ dəyərlər;
- Qraflar üsulu ilə;
- Genetik üsulla;

Həcm üsulu;

187 Kadastr qiymətləndirilməsi ilə qiymətləndirilmir: (Çəki: 1)

- Meşə;
 Neft.
 Torpaq;
 Torpaq, su, meşə;
 Su;

188 Təbii ehtiyatların istismarı nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Kənd təsərrüfatının inkişafından
 istehsalın inkişafından;
 Dünya okeanının səviyyəsindən;
 Kooperasiyadan
 Təmərküzləşmədən

189 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.
 yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə
 suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
 suvarma kanalları boyu yeraltı sualrın səviyyəsinin qalxmasına
 torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına

190 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.
 yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə
 suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
 suvarma kanalları boyu yeraltı sualrın səviyyəsinin qalxmasına
 torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına

191 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- ixtisaslaşdırılmış sahələr
 əkin sahələrini
 doğru cavab yoxdur
 kommunal-təsərrüfat sahəsini
 geoloji-kəşfiyyat sahələrini

192 İstehsalın yerləşməsinə təsir edə bilər: (Çəki: 1)

- Əhalinin sayı.
 Təbii şərait;
 Günəş enerjisi;
 Atmosfer təzyiqi;
 Çay şəbəkəsi;

193 İqlim təsir edir: (Çəki: 1)

- Kənd təsərrüfatının kimyalaşması
- İstehsalın yerləşməsinə;
- Relyef;
- İqtisadi böhran;
- Sənayeləşmə;

194 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 50 mlrd t
- 30 mlrd t
- 10 mlrd t
- 20 mlrd t
- 40 mlrd t

195 İnsanların yaşaması və həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdən biri deyil?

- mövcud olan təbii resursların mənimsənilməsi və təkrar
- doğru cavab yoxdur
- torpaqlardan səmərəli istifadə və onların təkrar istehsal dövrüyyəsinə qaytarılması
- su itkisini azaltmaq və sulardan səmərəli istifadəyə keçmək
- respublikada məhv olmaqda olan bitki və heyvan növlərinin qorunması və artırılması

196 Təbii resursların rentə metodu necə aparılır?

- təbii reursların istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə qiymətləndirilir.
- ayrıca təbii resurslardan alınan effektdə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə çəkilən xərclərə görə aparılır
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan xeyirə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vəsaitə görə aparılır

197 İqtisadi resurs nəyə deyilir?

- təbii ehtiyatlardan və enerjiddən səmərəli istifadədir.
- istehsalda bir neçə dəfə şəklini dəyişmiş xammaldır
- ətraf mühitin keyfiyyət normatividir
- məhsulun və enerjinin istehsal üsuludur
- tullantıların əmələ gəlməsinin texniki azaldılmasıdır

198 Geoloq alimlərin hesablamalarına görə,neft-qaz yataqları dünyanın neçə mln.kv.km-ni tutur?

- 83mln.kv.km
- 77mln.kv.km
- 40 mln kv.km.
- 50 mln.kv.km.
- 62mln.kv.km

199 Nəhəng neft hövzələrinin hər birində neft ehtiyatı nə qədərdir?

- 450 mln. ton
- 500 mln. ton
- 50 mln. ton
- 80 mln. ton

100 mln. ton

200 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- ixtisaslaşdırılmış sahələr
 əkin sahələrini
 doğru cavab yoxdur
 kommunal-təsərrüfat sahəsini
 geoloji-kəşfiyyat sahələrini

201 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 50 mlrd t
 30 mlrd t
 10 mlrd t
 20 mlrd t
 40 mlrd t

202 Uranın potensial ehtiyatı dünya üzrə nə qədərdir?

- 12mln.t
 10mln.t
 4 mln.t
 6 mln.t
 8mln.t

203 MDB ölkələri içərisində uran istehsalı və ixracına görə hansı dövlət fərqlənir?

- Türkmənistan
 RF (Rusiya)
 Ukrayna
 Belarus
 Azərbaycan

204 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
 təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
 ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki deqradasiyası)
 təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
 tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)

205 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

- Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
 Qerasimov İ.P., Sauşkin Y.T., Mints A.M.
 Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.
 Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
 Runov T.Q., Boekova İ.N., Nefedoza T.Q.

206 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
- təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
- ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki degradasiyası)
- təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
- tədrici landşaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)

207 Mineral reursların istehlakı hər il neçə % artır?

- 0.04
- 0.05
- 0.01
- 0.02
- 0.03

208 Dünyanın geoloji kömür ehtiyatı nə qədərdir?

- 5,2 trln t – 7 trln. T
- 14,8 trln t – 30 trln. t
- 10 trln t – 17 trln. t
- 17,2 trln t – 22 trln. t
- 8 trln t -10 trln. t

209 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

- yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.
- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı
- sənayenin mineral xammala olan tələbatı
- xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
- kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları

210 Dünyada şirin su ehtiyatlarının ən çox hissəsi hansı qitədə yerləşir?

- Avstraliyada
- Antraktidada
- Afrikada
- Asiyada
- Avropada

211 Sənayedə ən çox su sərfiyyatı hansı ölkənin payına düşür?

- Fransanın
- ABŞ – in
- Çin-in
- Avstraliyanın
- Rusiyanın

212 Təbii suların əsas çirkləndirmə mənbələri hansı istehsal sahələridir?

- Yeyinti sənayesi müəssisələri

- Qara və əlvan metallurjiya, kimya, neft, qaz, daş kömür, sellüloz, kağız sənayesi müəssisələri, kənd təsərrüfatı məhsulları emalı və məişət müəssisələri
- Energetika sənayesi
- Toxuculuq və trikotaj sənayesi

213 Çirkab suların minerallaşdırılması nədir?

- Çirkab sulardakı mexaniki qarışıqların tam təmizlənməsi
- Təmizlənmiş sulardan duzların çıxarılması
- Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi
- Çirkab suların duzların qismən çıxarılması
- Çirkab suların duzların həll olunmasını həyata keçirilən

214 Çirkab suların mexaniki qarışıqlardan təmizlənməsi necə aparılır?

- Suyun radial çənlərdə hərəkət etdirilməsi ilə
- suyun çökdürülməsi ilə
- Hidrosiklonlarda suyun mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə təmizlənməsi
- Suyun süzgəclərdə süzülməsi ilə
- Suyun horizontal çənlərdə çökdürülməsi ilə

215 Çirkab suların flotasiya üsulu ilə təmizlənməsi necə həyata keçirilir?

- Maşınqayırma sənayesi müəssisələr
- Sudakı çirkləndirici maddələrin suyun səthinə qaldırılması ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin kimyəvi reaksiyalara uğradılması ilə
- Çirkab sulardakı çirkləndirici maddələrin suyun dibinə çökdürülməsi ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin pıxtalaşdırılması

216 Təbii ehtiyatların təsnifatı nəyə aid edilir? (Çəki: 1)

- Əmək ehtiyatlarının mövcudluğuna
- təbiətlə cəmiyyət arasında əlaqəyə
- İqlim göstəricilərinə
- Çay şəbəkəsi.
- Təbii ehtiyatların emalına.

217 Təbii ehtiyat və şəraitin iqtisadi qiymətləndirilməsinin əsas üsulları: (Çəki: 1)

- subyektiv qiymətləndirmə
- potensial ehtiyat
- renta
- məsrəf üsulu
- alternativ dəyərlər

218 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.
- yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə
- suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
- suvarma kanalları boyu yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına
- torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına

219 Birbaşa istifadə oluna bilən alternativ enerji mənbələri hansılardır?

- qaz
- yeraltı isti su və ya buxar-su qarışığı.
- dağ süxurlarının daxili istiliyi
- uran
- neft

220 Kadastr qiymətləndirməsi aiddir: (Çəki: 1)

- Əlvan metal filizlərinə.
- Torpaq, su, meşəyə;
- Neftə;
- Təbii qaza;
- Dəmir filizinə;

221 Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- 0.03
- 0.015
- 0.008
- 0.011
- 0.023

222 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən
- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından
- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

223 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar
- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar
- bitki və fauna ehtiyatları

224 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

- 40-60 mlrd
- 30-50 mlrd
- 10 mlrd
- 15-20 mlrd
- 25-40 mlrd

225 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.

- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s.
- ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.
- tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s.
- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s.

226 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri
- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar
- filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər
- antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri
- rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri

227 Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirklənmiş sferaları.
- faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri
- geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar
- geotermik enerjinin zəif konsentrasiyası
- yerin təkindən çıxarılan mənbələr

228 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- şimal yarımkürəsində.
- qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- müxtəlif tektonik zonalarda

229 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

- 300mln.ton
- 700mln.ton
- 200mln.ton
- 400mln.ton
- 150 mln.ton

230 Xəzər dənizində su səviyyəsinin dəyişməsində əsas səbəbi hansı amil hesab olunur?

- Buxarlanmanın çox olması
- Akademik M.A. Şilovun – geoloji nəzəriyyə amili
- Hidroidlim amili
- Antropogen amillər
- Kosmik amillər

231 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- ABŞ – in, Türkiyənin, Kanadanın
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
- Misirin, Argentinanın, İranın
- Braziliyanın, ABŞ – in, Kanadanın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanına

232 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

- Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
- Qerasimov İ.P., Sauşkin Y.T., Mints A.M.
- Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.
- Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
- Runov T.Q., Boekova İ.N., Nefedoza T.Q.

233 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən
- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından
- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

234 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar
- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar
- bitki və fauna ehtiyatları

235 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?

- 40-60 mlrd
- 10 mlrd
- 15-20 mlrd
- 25-40 mlrd
- 30-50 mlrd

236 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.
- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s.
- ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.
- tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s.
- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s.

237 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri.
- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar
- filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər
- antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri
- rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri

238 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

- yeni yataqların mənisenilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.
- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı
- sənayenin mineral xammala olan tələbatı
- xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
- kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları

239 Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- coğrafi təbəqənin az və ya çox dərəcədə çirklənmiş sferaları.
- faydalı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri
- geoloji qanunauyğunluğa tabe olan faydalı qazıntılar
- geotermik enerjinin zəif konsentrasiyası
- yerin təkindən çıxarılan mənbələr

240 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- şimal yarımkürəsində.
- qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- müxtəlif tektonik zonalarda

241 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

- 300mln.ton
- 700mln.ton
- 200mln.ton
- 400mln.ton
- 150 mln.ton

242 Çirkab suların mexaniki təmizlənməsi necə aparılır?

- Neytrallaşdırma üsulunun tətbiqi ilə
- Hidrosiklonlarda mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə
- Çökdürülmə üsulu ilə
- Şaquli Su çənlərində süzgeçlərdən keçirtmə ilə
- Horizontal tutarlarda süzmə ilə

243 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- Sudan, Yəmən, İsrail
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
- Misirin, Argentinanın, İranın
- Braziliyanın, ABŞ – in, Kanadanın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın

244 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- Sudan, Yəmən, İsrail
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın
- Misirin, Argentinanın, İranın

- Braziliyanın, ABŞ – ın, Kanadanın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın

245 Çirkab suların mexaniki təmizlənməsi necə aparılır?

- Neytrallaşdırma üsulunun tətbiqi ilə
- Hidrosiklonlarda mərkəzdənqaçma qüvvəsi təsiri ilə
- Çökdürülmə üsulu ilə
- Şaquli Su çənlərində süzğəclərdən keçirtmə ilə
- Horizontal tutarlarda süzmə ilə

246 Azərbaycan Respublikasında yeganə iqtisadi rayon hansıdır ki, burada yerüstü içməli su mənbəyi yoxdur ?

- Aran rayonu
- Abşeron rayonu
- Gəncə-Qazax
- Şəki-Zaqatala
- Quba-Xaçmaz

247 Litosferin qalınlığı qeyri müəyyən hədlərdə dəyişir. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı həqiqətə uyğundur?

- 50-150 km
- 40-120 km
- 30-150 km
- 50-100 km
- 50-200 km

248 Materiklərdə yer qabığının qalınlığı nə qədərdir?

- 70-80 km
- 35-40 km
- 20-30 km
- 30-40 km
- 10-20 km

249 Səthdəki temperatur fərqləri yerin səthindən 2 m dərinliyə neçə aydan sonra gəlib çatır?

- sutka ərzində
- 2 aydan sonra
- 4 saata
- 4 günə
- 1 aydan sonra

250 Neft hasilatında torpağı çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- şlam, parafin, səthi aktiv maddələr.
- şlam, gilli məhlul, yuyucu mayelər
- mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- parafin, qətran, sirkə
- yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz

251 Aşağıdakılardan hansı dağ-mədən sənayesinin ətraf mühitdə yaratdığı problemlərə aid deyil?

- atmosfer havasının səth sularının, yeraltı sularını çirklənməsi, tektonik rejimin pozulması.
- relyefdə baş verən morfostruktur dəyişiklikləri
- tədrici landşaft dəyişiklikləri, eksogen geoloji proseslərin aktivləşməsi
- təbii-texniki şəraitin hidroloji rejimin pozulması
- torpaq və bitki deqradasiyası və çirklənməsi

252 Aşağıdakılardan hansı neft məhsulları ilə çirklənmənin xarakterik əlamətləri əks etdirir?

- sürətli buxarlandırma qabiliyyətinin olması, toksiki maddələrlə zəngin olması, yanacaq kimi istifadə olunması.
- ətraf mühitin komponentlərini çirkləndirməsi, bütün akvatoriyada səpələnməsi, dib çöküntülərində toplanması
- neftin hasilatı, nəqli, emalı
- suyun keyfiyyətini pisləşdirməsi, oksigen rejiminə mənfi təsir göstərməsi, suyun üst qatlarının atmosferlə balanslaşdırılmış əlaqəsini pozması
- torpaqda oksigen rejimini pozması, suyun transpirasiyasını çətinləşdirir

253 Aşağıdakı amillərdən hansı torpaqəmələgəlmə prosesində iştirak etmir?

- relyef torpaq əmələgətirən amil kimi
- ozonosferin torpaq əmələgətirən amil kimi
- iqlim torpaq əmələgətirən amil kimi
- ana suxur torpaq əmələgətirən amil kimi
- orqanizmlər torpaq əmələgətirən amil kimi

254 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaq əmələgəlmə formasının neçə tipi var?

- 9 tipi var
- 7 tipi var
- 2 tipi var
- 5 tipi var
- 6 tipi var

255 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaqlarının neçə yarım tipi var?

- 50 yarım tipi var
- 60 yarım tipi var
- 10 yarım tipi var
- 20 yarım tipi var
- 30 yarım tipi var

256 Torpağın üst qatında hər hektarda bakteriyaların ümumi kütləsi neçə tona çatır?

- 10-12 tona
- 5-7 tona
- 1-3 tona
- 3-5 tona
- 7-9 tona

257 Qurunun sahəsi buzlaqlarla birlikdə neçə mln. km² təşkil edir?

- 139 mln. km² -dir
- 149 mln. km² -dir
- 109 mln. km² -dir
- 151 mln. km² -dir
- 169 mln. km² -dir

258 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- təbii
- termiki
- fiziki
- kimyəvi
- mexaniki

259 Su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılması müəssisənin ekoloji fondundan hansı vəsaiti tələb edir?

- vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına
- bu sahəyə ekoloji fondun vəsaiti xərclənmir
- təbiəti mühafizə işlərinə
- başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

260 Dünya torpaq fondunun ümumi sahəsini göstərin:

- 15,1 mlrd. ha
- 14,9 mlrd. ha
- 17,1 mlrd. ha
- 20 mlrd. ha
- 12,3 mlrd. ha

261 Səhrələr sünyanın neçə mln. kv.km. sahəsini tutur?

- 25 mln. km²
- 8 mln. kv.km
- 5 mln. kv.km
- 6 mln. kv.km
- 7 mln. kv.km

262 Tullantı suları nəyə deyilir?

- qaynar sular, buxar və ya buxar-su qarışığı
- gil, yağlı maddələr, kimyəvi reagentlər, qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye
- müxtəlif boru birləşmələrindən, siyirtmə və kipgəclərdən sızan su
- yeraltı təbii istilik mənbələri

263 Azərbaycanda olan torpaq fondu 8641.5 min hektardır. Onun neçə faizindən istifadə edilir?

- 57%-dən

- 77%-dən
- 20%-dən
- 37%-dən
- 47%-dən

264 Hansı tükənməz enerji ehtiyatlarına malik olan Dünya okeanı sularını çirkləndirən mənbələrə aid deyil ?

- konteynerlərin zədələnməsindən baş verən çirklənmələr
- balıqlar üçün yem məhsullarının çoxalması
- radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- konteynerlərdə radioaktiv tullantıların atılması

265 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülmətinə olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 0.07
- 0.2
- 0.08
- 0.3
- 0.21

266 Azərbaycan Respublikasında əkin sahələri neçə min ha sahə tutur?

- 1254 ha sahə tutur
- 1454 ha sahə tutur
- 1754 ha sahə tutur
- 1654 ha sahə tutur
- 1354 ha sahə tutur

267 Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu kim tərəfindən aşkara çıxarılmışdır?

- H.Zərdabi tərəfindən
- V.R.Vilyams tərəfindən
- Y.I.Vernadski tərəfindən
- E.Hekkel tərəfindən
- Y.N.Mişuistin tərəfindən

268 Azərbaycanda neçə palçıq vulkanı təbiət abidəsi statusu almışdır?

- 21.0
- 23.0
- 20.0
- 30.0
- 22.0

269 Torpaqşünaslıq elminin banisi kimdir ?

- E.Hekkel
- N.N.Dokuçayev
- Həsənbəy Zərdabi
- V.R.Vilyams

C.Darvin

270 Yuvarlaqlaşdırılmış məlumatlara görə qurunun neçə faizini yararsız torpaqlar təşkil edir?

- 20%-ni
 10%-ni
 15%-ni
 40%-ni
 30%-ni

271 Hazırda Azərbaycanda adambaşına neçə ha. əkin sahəsi düşür?

- 3,5 ha əkin sahəsi düşür
 0,2 ha əkin sahəsi düşür
 0,5ha əkin sahəsi düşür
 2,0 ha əkin sahəsi düşür
 0,1 ha əkin sahəsi düşür

272 Hazırda Azərbaycanda adambaşına neçə ha yararlı torpaq sahəsi düşür?

- 0,5 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,6 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,1 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,2 ha yararlı torpaq sahəsi
 0,3 ha yararlı torpaq sahəsi

273 Azərbaycan Respublikasının torpaq fondunun təxminən neçə faizi kənd təsərrüfatı üçün

- 30%-i k/t üçün yararlıdır
 39%-i k/t üçün yararlıdır
 49%-i k/t üçün yararlıdır
 10 %-i k/t üçün yararlıdır
 20%-i k/t üçün yararlıdır

274 Aşağıdakı üzvi maddələrdən hansı pestisid deyil?

- nematosidlər
 Azot
 insektisidlər
 funqisidlər
 gerbesidlər

275 DDT-nin suda yarımlaşma müddəti neçə ildir?

- on beş ildir
 on ildir
 üç ildir
 beş ildir
 yeddi ildir

276 Aşağıdakı pestisidlərdən hansı zərərli həşəratları məhv etmək üçün istifadə edilir?

- gerbesidlər
- insektisidlər
- nematosidlər
- rodentisidlər
- funqisidlər

277 Mineral gübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- torpağın mexaniki tərkibini pozur, qida elementlərinin balansını pozur
- torpağın deqradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitliklə əvəz olunur.
- torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir
- mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur
- torpağın strukturunu pisləşdirir

278 Becərilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- 0.1
- 0.11
- 0.07
- 0.08
- 0.09

279 Hansı ölkələr daha çox becərilən torpaq sahələrinə malikdir?

- Fransa,Norveç,Sinqapur,belçika və s.
- ABŞ,Hindistan,RF,ÇXR,Kanada və s.
- Afrika,Braziliya,Yaponiya,Qatar
- Avstraliya,Türkmənistan,Anqola
- Niderland,Monqolustan,Misir,Əlcəzair

280 Təbii otlaq və çəmənlik sahələrinə görə hansı ölkə üstünlük təşkil edir?

- ÇXR
- Avstraliya
- Misir
- ABŞ
- Hindistan

281 Torpağın bərpa üçün təxminən neçə illər lazımdır?

- 2000-4000 il
- 300-1000
- 5-10 il
- 50-80 il
- 150-500 il

282 Torpağın çirklənmə dərəcəsinə görə təsnifatı kimyəvi maddələrin buraxılabilən miqdarına və onların tonunun çirklənməsinə görə aparılır. Torpaq çirklənmə dərəcəsinə görə neçə qrupa bölünür?

- bölünmür
- üç qrupa
- iki qrupa

- beş qrupa
- altı qrupa

283 Litosferi ən çox hansı sənaye tullantıları çirkləndirir?

- məişət sənaye tullantıları
- dağ mədən və dağ kimya sənayesi tullantıları
- neft sənayesi tullantıları
- avtomobil sənayesi tullantıları
- İES-nin tullantıları

284 Şoran torpaqlara yarımşəhra və səhra zonalarında rast gəlinir. Azərbaycanda belə torpaqlar neçə min ha ərazini əhatə edir?

- 166 min ha ərazini
- 186 min ha ərazini
- 10 min ha ərazini
- 100 min ha ərazini
- 156 min ha ərazini

285 Aşağıdakılardan hansı neft hasilatı rayonlarında biki örtüyünə təsir faktorları hesab edilir?

- xam neft, məişət tullantıları
- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
- minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları
- müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları

286 AR-nin MM-i tərəfindən qəbul olunmuş yeni torpaq qanununa görə (1991-ci il) ümumi torpaq fondunun (8,6 min ha-dır) neçə faizi bələdiyyə mülkiyyətinə aiddir?

- 31,4%-ni
- 41,4%-ni
- 21,4%-ni
- 11,4%-ni
- 9,4%-ni

287 Aşağıdakı elmi yeniliklərdən hansı Həsənbəy Zərdəbiyə məxsusdur?

- Onun fikrincə torpaq təbii törəmədir
- 1875-1876-cı illərdə ilk dəfə olaraq öz əsərlərində əsas 4 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: ona süxur, bitki və canlı orqanizmlər, iqlim və insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- 1884-cü ildə ilk dəfə olaraq əsas 5 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef ərazinin geoloji yaşı.
- O torpaq əmələgətirən amillərə insan fəaliyyətini də daxil etmişdir
- Onun fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef və zaman

288 AR-nin MM-i tərəfindən qəbul olunmuş yeni torpaq qanununa görə (1991-ci il) ümumi torpaq fondunun (8,6 min ha-dır) neçə faizi bələdiyyə mülkiyyətinə aiddir?

- 31,4%-ni

- 41,4%-ni
- 21,4%-ni
- 11,4%-ni
- 9,4%-ni

289 Eroziya və deqradasiya prosesinin güclənməsində hansı proses rol oynayır?

- Yamacların dik və qayalıq olması
- Meşəsizləşdirilmiş ərazilərdə intensiv əkinçiliyin inkişafı
- İntensiv yağıntıların miqdarının çoxluğu
- Orta illik temperaturun normadan yüksək olması
- Tektonik proseslərin aktivliyi

290 Yer səthində yayılmış faktik və potensial səhraların ümumi sahəsi nə qədərdir?

- 35 mln km²
- 40 mln km²
- 78 mln km²
- 6 mln km² \
- 9 mln km²

291 Bərk tullantı maddələri, o cümlədən xammal faydalı qazıntılar vasitəsi ilə çirklənən regionlar hansılardır?

- Naxçıvanın yüksəkdağlığı və Şamur-Dəvəçi ovalığı
- Böyük Qafqazın şimal-şərqi və Abşeron yarımadası
- Talış dağları və Naxçıvanın ortadağlığı
- Böyük Qafqazın cənubu və Kür-Araz ovalığı

292 Aşağıda göstərilən təbii qoruq sahələrindən hansılar milli park statusu almışdır ?

- Nabran, Qobustan
- Şahdağ, Ordubad
- Nabran, Batabat
- Bəsitçay, Şahdağ

293 Qoruqların əsas vəzifəsini göstərin:

- düzgün cavab yoxdur
- Ərazilərdəki təbii kompleksləri qoruyub ilkin təbii halında saxlamaq
- Ərazilərdəki təbii kompleksləri qismən mühafizə etmək
- təsərrüfat fəaliyyətini inkişaf etdirmək
- yalnız təbiət abidələrini mühafizə etmək

294 Xüsusi mühafizə olunan ərazilər hansı əhəmiyyət kəsb etmir:

- ekoloji
- düzgün cavab yoxdur
- elmi
- mədəni
- estetik

295 Azərbaycanın səhrələşməyə məruz qalan hansı ərazisində küləyin deflyasiya fəaliyyəti daha güclüdür ?

- Kür çayının Azərbaycana daxil olan hissəsi
- Abşeron yarımadası
- Böyük Qafqazın cənub ətəkləri
- Gəncəçayın qərb yataq hissəsi
- Lənkəran ovalığı

296 Təbiətin salnaməsini tərtib etmək üçün tələb olunmur:

- meşə quruluşu işlərinin materialları
- qoruğun yerləşdiyi ərazinin torpaq örtüyü haqqında məlumat
- Mühafizə işçilərinin gündəlikləri
- qoruğun ilkin hesabatları
- yerli ovçuluq təşkilatlarının məlumatları

297 Aşağıdakı elmi yeniliklərdən hansı Həsənbəy Zərdabiyə məxsusdur?

- Onun fikrincə torpaq təbii törəmədir
- 1875-1876-cı illərdə ilk dəfə olaraq öz əsərlərində əsas 4 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: ona süxur, bitki və canlı orqanizmlər, iqlim və insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- 1884-cü ildə ilk dəfə olaraq əsas 5 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: torpaqəmələ gətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef ərazinin geoloji yaşı.
- O torpaq əmələgətirən amillərə insan fəaliyyətini də daxil etmişdir
- Onun fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef və zaman

298 Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin növlərindən biridir:

- subalp və alp çəmənlikləri
- nəbatət bağları
- meşə landşaftı
- torpaq obyektləri
- su hövzələri

299 Xüsusi qorunan ərazilər hansı məqsədlər üçün istifadə edilmir?

- elmi tədqiqat
- kommunal-məişət məsələləri
- sağlamlaşdırma
- təbiəti mühafizə
- Turizm və rekreasiya

300 Respublikamızda xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərindən hansının sayı digərlərinə nisbətən daha çoxdur;

- doğru cavab yoxdur
- yasaqlıqlar
- qoruqlar
- Milli parklar
- ovçuluq təsərrüfatları

301 Respublikamızda xüsusi mühafizə olunan ərazilərdən hansı daha tez yaranıb?

- hamısı eynivaxtda yaranıb
- qoruqlar
- Milli parklar
- yasaqlıqlar
- ovçuluq təsərrüfatları

302 Təbii komplekslərin ən yüksək mühafizə formalarından biri hansıdır?

- kurortlar
- qoruqlar
- yasaqlıqlar
- ekoloji parklar
- təbiət abidələri

303 Qoruğun layihələşdirilməsi neçə mərhələdə həyata keçirilir?

- 6.0
- 3.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0

304 Dağ qoruqlarını göstərin;

- Qızılağac,Hirkan
- Zaqatala,Göygöl.
- Qarayazı, Hirkan
- Türkəncay
- Ağgöl

305 Qoruğa mənfi təsir edən amillər:

- Təbiəti mühafizə
- Antropogen amillər
- Biotik amillər
- Abiotik amillər
- Biotik və abiotik

306 Su təsərrüfatı işləri içərisində qoruğa daha çox təsir göstərir:

- metallurgiya
- meliorativ tədbirlər
- sellüloza-kağız
- energetika
- ançılığın inkişafı

307 Bitki örtüyünün pozulmasına və məhvinə səbəb olur:

- Rekreasiya
- Qoruqda və ona yaxın ərazilərdə mal-qaranın otarılması

- Elmi-tədqiqat işləri
- Kimya sənayesi
- Açıqlığın inkişafı

308 Qoruqda və ona yaxın ərazilərdə mal-qaranın otarılması səbəb olur:

- arıçılığın inkişafına
- torpaq eroziyasının sürətlənməsinə
- meliorativ işlərin ləngiməsinə
- torpaq eroziyasının yavaşmasına
- faydalı qazıntıların axtarışı və hasilatına

309 . Qoruq rejiminin pozulmasına aid deyil:

- buraxılış və rəqəsi olmadan qoruq ərazilərinə daxil olma
- qoruqda xüsusi yoxlama xidməti təşkil edilməli
- qanunsuz ov etmək
- yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması
- özbaşına mal-qaranın otarılması

310 . Qoruq rejiminin pozulmasına aid deyil:

- buraxılış və rəqəsi olmadan qoruq ərazilərinə daxil olma
- qoruqda xüsusi yoxlama xidməti təşkil edilməli
- qanunsuz ov etmək
- yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması
- özbaşına mal-qaranın otarılması

311 Bu qoruqlardan hansında mal-qaranın otarılması həm səthi, həm də qobu eroziyasına səbəb olur?

- Göy-göl və Qızılağac DTQ ;
- Zaqatala və Göy-göl DTQ
- Zaqatala və Qızılağac DTQ ;
- Qarayazı və Göy-göl DTQ ;
- Qarayazı və Qızılağac DTQ ;

312 Qoruğa ən çox təsir edən sənaye sahələri:

- əkinçilik
- kimya, metallurjiya
- kənd və su təsərrüfatı
- meliorativ tədbirlər
- ovçuluq

313 Qoruqların bitki örtüyünün seyrəldilməsi və məhvi nəyə səbəb olur;

- şoranlaşmaya
- heyvanların yem tərkibinin azalmasına
- ərazinin zənginliyinə
- torpaqların münbitliyinə
- su eroziyasına

314 Qoruq əraziləri ətrafında əhalinin artması aşağıdakılardan nəyə səbəb olur ;

- qoruğun sərhədlərinin artmasına, sənaye və kamunal tullantıların azalmasına
- sənaye və kamunal tullantıların artmasına
- qoruğun inkişafına
- qoruğun sərhədlərinin artmasına
- sənaye və kamunal tullantıların azalmasına

315 Azərbaycanın dağ qoruqları olan Zaqatala, Göy-göl qoruqlarında mal-qaranın otarılması hansı eroziya növünə səbəb olur:

- Heç biri
- həm səthi, həm də qobu eroziyasına
- səthi eroziyaya
- qobu eroziyasına
- külək eroziyası

316 Kameral mərhələdə hazırlanır?

- yalnız layihə işləri
- xəritə materialları və ya yer quruluşu, layihə işləri
- A) xəritə materialları və ya yer quruluşu
- B) layihə işləri
- yalnız xəritə materialları

317 Layihələşdirilən qoruq ərazisinin fiziki-coğrafi səciyyəsinə aid deyil;

- hidroqrafika
- əkin sahələrinin münbitliyi
- sərhədlər
- relyef
- iqlim

318 Qoruqlarda ekosistemlərin dəqredasiyasına aid deyil:

- Qoruğa üçün yad növlərin qoruğa daxil olması.
- Elmi tədqiqatlar
- Turizmin inkişafı.
- Qoruq ərazisində təbii resurslardan istifadə.
- Yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması.

319 Nizamlanmayan turizm nəyə təsir edir?

- təbiət obyektlərinin bərpasına
- ekosistemlərin dəqredasiyasına
- torpaqların rekultivasiyasına
- qoruq rejiminin
- bioloji müxtəlifliyin qorunmasına

320 Turizm üçün əsasən nədən istifadə olunmalıdır?

- süni meşələrdən

- milli parklardan
- qoruqlardan
- yasaqlıqlardan
- biosfer qoruqlarından .

321 Qoruqlarda ekosistemlərin deqradasiyasına təsir edən amillərdən biridir?

- Hamısı
- nizamlanmayan turizm
- nəqliyyat
- kənd təsərrüfatı
- sənaye

322 Qoruqlarda otlayan dırnaqlı heyvanların artması nəyə səbəb olur?

- qonşu ərazilərdən qoruğa alaq otlarının gətirilməsinə
- təbii komplekslərin zənginləşməsinə
- biotopların məhvinə
- torpaqların eroziyasına
- meşə sahələrinin azalmasına

323 Azərbaycanın ilk milli parklarıdır?

- doğru cavab yoxdur
- Ordubad, Şirvan, Ağgöl
- Hirkan, Abşeron
- Şahdağ, Altıağac
- Altağac, Hirkan

324 Hirkan milli parkında qorunan ağac növlərindən biridir:

- cökə
- dəmirağac
- Şərqi çınarı
- daş palıd
- fisdıq

325 Turizm məqsədi ilə əsasən hansı xüsusi qorunan ərazilərdən istifadə olunmalıdır?

- heç birindən
- Milli parklardan
- ovculuq təsərrüfatından
- yasaqlıqlardan
- yzçatət başlarından

326 Ornitoloji mərkəz hesab olunan milli park hansıdır?

- Batabat gölü
- Ağgöl
- Qaragöl
- Göygöl
- Sarısugölü

327 Zaqatala Dövlət Təbiət qoruğu yaradılmışdır:

- 1958-ci ildə
- 1929-cu ildə
- 1925—ci ildə
- 1930-cu ildə
- 1955-ci ildə

328 Şirvan milli park yaradılmışdır:

- 2008-ci ildə
- 2003-cü ildə
- 2000-ci ildə
- 2002-ci ildə
- 2005-ci ildə

329 Şahdağ milli parkı yaradılmışdır:

- 2009-cu ildə
- 2006-cı ildə
- 2003-cü ildə
- 2005-ci ildə
- 2008-ci ildə

330 Azərbaycanda yaradılması planlaşdırılan milli parklardan biridir:

- doğru cavab yoxdur
- Samur-Yalama
- Samur-Dəvəçi
- Şollar-Samur
- Siyəzən-Şabran

331 Azərbaycanda neçə palçıq vulkanı təbiət abidəsi statusu almışdır?

- 25.0
- 23.0
- 20.0
- 21.0
- 22.0

332 Eldar şamı təbiət qoruğunda mühafizə olunan əsas ağac növüdür:

- küknar
- Eldar şamı
- qarmaqvari şam
- ardıc
- qaraçöhrə

333 « Qırmızı kitaba» salınmış neçə bitki növü var ?

- 111 bitki növü
- 140 bitki növü

- 100 bitki növü
- 150 bitki növü
- 200 bitki növü

334 « Qırmızı kitaba» salınmış neçə heyvan növü var ?

- 112 heyvan növü
- 108 heyvan növü
- 50 heyvan növü
- 75 heyvan növü
- 140 heyvan növü

335 Yasaqlıq nəyə deyilir ?

- dövlət nəzarətiləri tərəfindən qorunur
- müəyyən ərazinin hər hansı bir komponenti qorunur
- bir neçə komponent qorunur
- ərazi milli parklara uyğunlaşır
- ancaq əhali tərəfindən qorunur

336 Yaxın gələcəkdə yaradılması planlaşdırılan milli park:

- Lənkəran
- Qızılağac
- Qızılqum
- Türyançay
- Arazboyu

337 Dünyanın ən böyük Milli Parkı hansıdır?

- doğru cavab yoxdur
- Qrelandiya
- Yelloston
- Keniya
- Qzıağac

338 Milli park ərazisində gəzinti qadağan edilən ərazilərdəndir:

- doğru cavab yoxdur
- qoruq və yasaqlıq əraziləri
- təbii-coğrafi obyekt əraziləri
- fauna növlərinin yayılma sahələri
- flora növlərinin yayıldığı ərazilər

339 Milli park ərazisində gəzinti qadağan edilən ərazilərdəndir:

- doğru cavab yoxdur
- qoruq və yasaqlıq əraziləri
- təbii-coğrafi obyekt əraziləri
- fauna növlərinin yayılma sahələri
- flora növlərinin yayıldığı ərazilər

340 Hirkan milli parkında qorunur:

- doğru cavab yoxdur
- relikt və endemik meşələr
- heyvanat aləmi
- Xanbulançay su anbarı
- subtropik bitkilər

341 Hirkan milli parkında qorunur:

- doğru cavab yoxdur
- relikt və endemik meşələr
- heyvanat aləmi
- Xanbulançay su anbarı
- subtropik bitkilər

342 Qoruqda mal-qaranın otarılması nəyə səbəb olmur?

- vəhşi heyvanların xəstəliklərə yoluxdurulmasına
- şoranlaşmaya
- bitki örtüyünün pozulmasına
- torpaq eroziyasına
- zəhərli bitki növlərinin yaranmasına

343 Magistral nəqliyyat yollarının qoruq ərazilərinə yaxın çəkilməsi nəyə gətirib çıxarır?

- heyvanların yaşama şəraitinin yaxşılaşmasına
- təbii mühitin çirklənməsinə
- eroziya proseslərinə
- şoranlaşmaya
- bitki növlərinin artmasına

344 Qoruq əraziləri ətrafında əhalinin artması nəticəsində hansı hallar baş verir?

- sel hadisələrinin artmasına səbəb olur
- qoruq üçün yad olan növlər oraya daxil olur
- zəngin bitki örtüyü əmələ gəlir
- sürüşmə baş verir
- səthi eroziyaya səbəb olur

345 Qoruq ekosisteminə mənfi təsir göstərən amillərdən deyil:

- Antropogen amillər
- Elmi-tədqiqatlar
- Əkinçiliyin inkişafı
- Maldarlığın inkişafı
- Açıqlığın inkişafı

346 Qoruq ekosisteminə mənfi təsir etmir:

- Kənd təsərrüfatının inkişafı
- Rekreasiya əhəmiyyətli ərazilərin mühafizəsi

- Anıçılığın inkişafı
- Maldarlığın inkişafı
- Əkinçiliyin inkişafı

347 Həm səthi, həm də qobu eroziyasına səbəb olmuşdur:

- landşaft
- qoruqda və ya qoruq ətrafi ərazidə mal-qaranın otarılması
- anıçılığın inkişafı
- ətraf mühitin iqlim şəraiti
- relyefi

348 Qoruq rejiminin pozulmasına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- qoruqda elmi tədqiqatların aparılması
- qanunsuz ov etmə
- qoruq ərazisinin maqistral yollardan uzaq olması
- xüsusi yoxlama xidmətinin təşkili
- ətraf mühitin iqlim şəraiti və relyefi

349 Qoruqlarda aşağıdakılardan hansı qadağan olunur?

- ov etmək
- hamısı qadağandır
- geoloji kəşfiyyat işləri
- əkin
- təbii sərvətlərdən istifadə

350 Qoruqların bitki örtüyünün seyrəldilməsi səbəb olur:

- Ovçuluğun inkişafına
- Qoruqda yaşayan heyvanların sayının və tərkibinin azalmasına
- Qoruqda xəstəliklərin yayılmasına
- Həşəratların rəqabətinə
- Vəhşi heyvanların sıxışdırılmasına

351 Təbii canlı laboratoriya sayılır?

- doğru cavab yoxdur
- qoruqlar
- istənilən ərazilər
- su hövzələri
- akvatorialar

352 Xüsusi qorunan ərazilər aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edilmir:

- sağlamaşdırma
- kənd təsərrüfatının inkişafı
- təbiəti mühafizə
- elmi tədqiqat
- ətraf mühitin monitorinqi

353 Xüsusi qorunan ərazilərin növlərindən deyil:

- Təbiət abidələri
- süni meşələr
- Milli Parklar
- təbiət parkları
- Zooloji parklar

354 Qoruqların vəzifələrinə daxil deyil:

- ərazisindəki zənginliklərin qorunub ilkin təbiət halında saxlanması
- tərkibinə daxil olan komponentlərin qismən öyrənilməsi
- xüsusi qorunan ərazilərin sahələrinin hərtərəfli öyrənilməsi
- təbiət salnaməsinin işlənilib hazırlanması
- hazırlanan təbiət salnaməsinin dövrü olaraq işlənilib təzələnməsi

355 Xüsusi qorunan ərazilər hansı əhəmiyyətə malik təbiət komplekslərindən ibarətdir?

- ekoloji, mənəvi, fizioloji
- ekoloji, elmi, estetik, mədəni
- elmi-texniki
- elmi, estetik, texnoloji
- estetik, sağlamlıq, iqtisadi

356 Xüsusi mühafizə olunan ərazilərin əhatə dairəsinə daxildir?

- su hövzələri
- zooloji, botaniki, hidroloji, geoloji, meşə, landşaft və torpaq obyektləri
- təsərrüfat obyektləri
- yaşıllıq zonaları
- nəsli kəsilmiş bitgi və heyvan növlərinin yayıldığı yerlər

357 Qoruqların əsas vəzifəsi nədir?

- ərazidəki ekosistemin dəyişdirilməsi
- ərazidəki zənginlikləri qoruyub, ilkin təbii halında saxlamaq
- antropogen landşaft yaratmaq
- ovçuluq təsərrüfatının inkişafı
- təsərrüfat işlərinin aparılması

358 Təbiət kompleksləri aşağıdakı hansı əhəmiyyəti özündə daşımır?

- sağlamlaşdırma
- mənəvi
- elmi
- mədəni
- estetik

359 Nəbatət bağları və dendroloji parklar xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin hansı xüsusiyyətlərinə Aid edilir:

- doğru cavab yoxdur

- növünə
- prinsipinə
- məqsədinə
- funksiyalarına

360 Hirkan milli parkının ərazisində olan flora növlərinin miqdarı:

- 3000 növdür
- 2000 növdür
- 1000 növdür
- 1500 növdür
- 2500 növdür

361 Qoruq nəyə deyilir?

- geoloji kəşfiyyat işlərinin aparıldığı ərazi
- elm, mədəniyyət və təsərrüfat üçün müstəsna əhəmiyyəti olan, dövlət tərəfindən mühafizə edilən ərazi və akvatoriyalara
- təbii sərvətlərdən geniş istifadə edilən ərazi
- müxtəlif təsərrüfat işləri aparılan sahələr
- turizm və rekreasiya üçün əvəzolunmaz meşə sahələri

362 Göstərilənlərdən hansı qoruqlarda qadağan edilmir?

- Bütövlükdə təbii sərvətlərdən istifadə etmək
- Elmi tədqiqat işləri
- Geoloji kəşfiyyat işləri
- Mal-qaranın otarılması
- Ov etmək

363 Ağgöl milli parkında adları «Qırmızı kitaba» salınan quş növlərindən deyil:

- turac
- qırqovul
- Qızıl qaz
- sultan toyuğu
- mərmər cürə

364 Ağgöl milli parkında adları «Qırmızı kitaba» düşən quş növlərindəndir:

- doğru cavab yoxdur
- sultan toyuğu və dəniz qartalı
- bəzgək və qırqovul
- kəklik və durna
- sığırçın və bildirçin

365 Şirvan milli parkında mühafizə olunur:

- dağ keçisi
- ceyran
- qonur ayı
- cüyür

maral

366 Şirvan milli parkında qorunan növlərdəndir:

- doğru cavab yoxdur
 su-bataqlıq quşları
 kəklik
 qayalıq quşları
 çöl quşları

367 Şirvan milli parkının yaradılması məqsədlərindən biridir:

- maralların mühafizəsi
 ekoloji tərbiyə və ekoturizmin inkişafı
 ekskursiyaların təşkili
 sürünənlərin qorunub artırılması
 quşların çoxaldılması

368 Altıağac milli parkı yaradılmışdır:

- 2010-cu ildə
 2004-cü ildə
 2005-ci ildə
 2007-ci ildə
 2008-ci ildə

369 Sahdağ milli parkının meşə ekosistemi üçün xarakterikdir:

- dağətəyi bozqırlar
 enliyarpaq meşələr
 quru çöllər
 yarımsəhralar
 iynəyarpaq meşələr

370 Türyançay təbiət qruğunda mühafizə olunur:

- fisdıq və qızılağac
 ardıc və saqqız ağacı
 palıd və qovaq
 qaraçöhrə və vələs
 söyüd və bigəvər

371 Qarayazı təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
 tuqay meşələri mühafizə və bərpadır
 yarımsəhra bitkilərini mühafizədir
 köçəri quşların mühafizəsi və artırılmasıdır
 qış otlaqlarının mühafizəsidir

372 Qarayazı qoruğunda adı “Qırmızı kitab”a düşən heyvan növlərindən deyil:

- Qafqaz su samuru
- hacıleylək
- Qafqaz bağa ilanı
- dovdaq

373 Zaqatala Təbiət Qoruğunda mühafizə olunur:

- doğru cavab yoxdur
- dağ-meşə və dağ-çəmənləri
- Dağ-çöl və yarımşəhralar
- quru-çöl və alp çəmənliyi
- arid meşə və bozqırlar

374 Zaqatala qoruğunun yaradılma məqsədi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- bitki və heyvanat aləminin mühafizəsi və artırılması
- dağ yamaclarını mühafizə etmək
- eroziyanın qarşısını almaq
- dağ çöllərinin mühafizəsi

375 İlisu təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
- təbii dağ-meşə kompleksinin, flora və fauna növlərinin mühafizə və bərpası
- dağ-çöl kompleksinin mühafizəsi və bərpası
- dağ-çəmən landşaftının mühafizəsi və bərpası
- dağ-kserofit bitkilərinin mühafizəsi və bərpası

376 Qızılağac təbiət qoruğunda mühafizə edilir:

- doğru cavab yoxdur
- köçəri quşlar
- çöl heyvanları
- balıqlar
- suda-quruda yaşayanlar

377 Altağac milli parkında mühafizə olunur:

- doğru cavab yoxdur
- Landşaftların təbii kompleksləri və təbiət abidələri
- dağ-bozqır landşaftları
- dağ-kserofit formasiyalar və tarixi abidələr
- yarımşəhra və quru göl landşaftı

378 Göy-göl milli parkında qorunan heyvan növü hansıdır?

- doğru cavab yoxdur
- nəcib maral və cüyür
- pələng və qonur ayı
- çaqqal və yereşən
- canavar və porsuq

379 Şahbuz təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
- arid təbii kompleksləri və oranın fauna və flora növlərini mühafizə etmək:
- dağ meşə landşaftlarını mühafizə etmək
- Niral və subniral landşaftları mühafizə etmək
- yarımsəhra bitkilərini mühafizə etmək

380 Bəsitçay təbiət qoruğunda mühafizə olunur:

- ipək akasiyası
- şərq çınarı Mənbə:
- Qarmaqvari şam
- Eldar şamı
- Dəmirağacı

381 İşğal altında olan ərazilərdə qalan təbiət qoruqları:

- doğru cavab yoxdur
- Gön-göl və Türyançaydır
- Qaragöl və Bəsitçaydır
- Şahbuz və Qarayazıdır
- Qarayazı və Oğgöldür

382 Qarabağ vulkanik yaylasında yerləşən təbiət qoruğu:

- Korçaydır
- Göygöldür
- Qaragöldür
- Bəsitçaydır
- Qalaaltıdır

383 Azərbaycanın ən kiçik dövlət təbiət qoruğu:

- Qarayazıdır
- Bəsitçaydır
- Göygöldür
- Qaragöldür
- Abgöldür

384 Təbiət komplekslərinin və komponentlərinin qorunması, bərpası, ekoloji tarazlığın saxlanılması üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyan ərazilər adlanır?

- nəbatət bağı
- yasaqlıq
- milli park
- zoopark
- dendroloji park

385 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ÇXR, Yaponiya, Vyetnam.

- Fransa,İtaliya,Niderland
- Afrika.Nepal,Haiti
- Zair,Hindistan,Venesuela
- RF,Kanada,ABŞ

386 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 0.25
- 0.2
- 0.08
- 0.1
- 0.15

387 Aşağıdakılardan hansı neft hasilatı rayonlarında biki örtüyünə təsir faktorları hesab edilir?

- xam neft, məişət tullantıları.
- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
- minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları
- müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları

388 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ÇXR,Yaponiya,Vyetnam
- RF,Kanada,ABŞ
- Afrika.Nepal,Haiti
- Zair,Hindistan,Venesuela
- Fransa,İtaliya,Niderland

389 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 0.25
- 0.2
- 0.08
- 0.1
- 0.15

390 Azərbaycanda necə qoruq, necə yasaqlıq var?

- 8 qoruq, 13 yasaqlıq
- 11 qoruq , 24 yasaqlıq
- 10 qoruq, 15 yasaqlıq
- 20 qoruq, 10 yasaqlıq
- qoruq yoxdur, 20 yasaqlıq

391 Qoruqlar hansı məqsədlə yaradılır?

- ekoloji sistemi dəyişdirmək
- genetik fondun növlərini mühafizə etmək
- yeni istehsal sahələri yaratmaq
- radiasiya fonunu azaltmaq
- yaşıllıqları artırmaq

392 Xüsusi qorunan ərazilərin yaradılmasının məqsədlərinə daxildir:

- heyvanat aləminin, qismən də bitgi örtüyünün öyrənilməsi
- yerləşdiyi landşaft zonaları və qoruğu əhatə edən ərazisinin vəziyyəti
- flora və ya bitgi örtüyünün öyrənilməsi
- fauna və ya heyvanat aləminin öyrənilməsi
- bitgi örtüyünün, qismən də heyvanat aləminin öyrənilməsi

393 Turizm, rekreasiya, istirahət mərkəzləri xüsusi qorunan ərazilərin hansı xüsusiyyətlərinə aid edilir;

- doğru cavab yoxdur
- məqsədinə
- növünə
- prinsipinə
- funksiyasına

394 Çöl-tədqiqat mərhələsində hansı işlər görülür?

- qoruğun daxili təsərrüfatının təşkili
- təbii şərait öyrənilir, ərazinin maraqlı təbiət obyektlərinə dair materiallar toplanır
- layihə axtarış partiyasının tərkibi, mütəxəssislər qrupu müəyyənləşdirilir
- layihə xəritə materialları hazırlanır.
- etalon rolunu oynayan mürəkkəb ekoloji sistemlərin inkişaf qanunauyğunluqları öyrənilir

395 Elm, mədəniyyət və təsərrüfat üçün müstəsna əhəmiyyəti olan dövlət tərəfindən mühafizə edilən ərazilər və ya akvatoriyalar adlanır

- heç biri
- qoruq
- milli park
- yasaqlıqlar
- ovçuluq təsərrüfatı

396 Mühitin pozulma dərəcəsi necə müəyyən olunur?

- doğru cavab yoxdur
- tədqiqatlar nəticəsində əldə olunan materialların təsərrüfatda istifadə sahələri ilə müqayisə olunmaması nəticəsində
- tədqiqatlar nəticəsində əldə olunan materiallar təsərrüfatda istifadə sahələri ilə müqayisə olunmaması nəticəsində
- tədqiqatlar nəticəsində əldə olunan materiallar təsərrüfatda istehsal sahələri ilə müqayisə olunması nəticəsində
- heç biri düzgün deyil

397 Çöl tədqiqatlarının əsas məqsədi:

- Xəritə materialları hazırlamaq.
- Yaradılacaq qoruğun sahəsini və sərhədlərini müəyyənləşdirmək
- Qoruğun daxili təsərrüfatının təşkili üçün təkliflər hazırlamaq
- Layihəyə olan tələbatı müəyyən etmək

398 Qoruqlarda otlayan dırnaqlı heyvanların çoxalmasının mənfi ekoloji nəticələrinə aid deyil:

- Qonşu ərazilərdən qoruğa əlaq otlarının gətirilməsi.
- Xəstə və zəif heyvanların ovlanması
- Biotopların dəgərədasıyası.
- Meşə sahələrinin pisləşməsi.
- Heyvanlar tərəfindən torpaqların korlanması.

399 Mühafizə olunan, az pozulmuş təbii kompleksə malik olan, unikal obyektlərdən ibarət və ekoturizmə icazə verilən ərazi və akvatoriyalar adlanır?

- Dendroloji park
- Milli Parklar
- biosfer qoruqları
- Yasaqlıq

400 Hirkan milli parkı meşələrində rast gəlinən iynəyarpaqlı ağac:

- küknar
- iynəyarpaqlı qaraçöhrə
- Eldar şamı
- qarmaqvari
- Ardıc

401 Azərbaycanın ilk qoruğu neçənci ildə yaradılmışdır və hansıdır?

- doğru cavab yoxdur
- 1925-ci ildə, Göygöl
- 1929-cu ildə, Zaqatala
- 1929-cu ildə Qızılağac
- 1920-ci ildə Şirvan

402 Göy-göldə qorunan endemik ağac növlərindən deyil:

- qırmızı lələkli astraqali
- qaraçöhrə
- ətirli qərənfil
- Gürcüstan palıdı
- Trautfeter vələsi

403 Ağgöl milli parkının yaradılmasının başlıca məqsədi:

- doğru cavab yoxdur
- su quşlarının kütləvi yuvasalma və qışlama yerləri olan su-bataqlıq ekosisteminin mühafizəsi
- bataqlıq bitkilərinin artırılması və mühafizəsi
- endemik bitki və quş növlərinin mühafizəsi
- köçəri quşların yem təchizatı

404 Şahdağ milli parkının yaradılmasında məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
- təbii dağ ekosisteminin qorunması, bərpa, elmi-tədqiqat, monitoring və ekosistemə inkişafıdır
- yalnız dağ-çəmən landşaftını qorumaqdır
- təbii su mənbələrini mühafizə etməkdir

- torpaq eroziyasının qarşısını almaqdır

405 Korçay təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- doğru cavab yoxdur
 Bozdağın təbii landşaftını, hefvən növlərini qorumaqdır:
 dağ landşaftını mühafizə etməkdir
 bitki və heyvanat aləmini artırmaqdır
 su mənbələrini mühafizə etməkdir

406 Üzvi tullantılara aşağıdakılardan hansı aiddir:

- dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantlarının, tikinti materiallarının müəssisələrinin tullantıları
 ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantının tullantıları
 ət kombinantının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
 şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiş fabriklərinin tullantıları
 ağac emalı, şərab, çörək və şörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları

407 Ekoloji iqtisadi sistemlərin hansı tərkib hissələri var? (Çəki: 1)

- Sənaye qovşaqları və iqtisadi rayonlar.
 Təbii ərazi kompleksləri və ərazi istehsal kompleksləri.
 Məhəlli ərazi istehsal kompleksləri.
 Sənaye qovşaqları.
 İqtisadi rayonlar.

408 Landşaft sözü hansı xarici dildən tərcümədə ölkə və torpaq haqqında elm deməkdir?

- rus
 alman
 ingilis
 fransız
 latın

409 Yer kürəsində zonal əlamətlərə malik və ekvatorndan doğru dəyişən təbii komponentlər hansılardır?

- meşələr, düzənliklər, göllər
 torpaq, bitki örtüyü, canlı orqanizmlər
 dağlıq ərazilər, çaylar, göllər
 dənizlər və səhralar, çöllər
 bitki örtüyü, yarpaqlar, qobular

410 Yer inkişafının inkişafında hansı enerji mənbələri iştirak edir?

- qabarma və çəkilmə
 daxili və xarici enerji
 Günəşin şüa enerjisi
 radioaktiv elementlərinin enerjisi
 nüvə enerjisi

411 Coğrafi mühit anlayışın ilk dəfə elmə kim gətirmişdir ?

- 1880-ci ildə R.K.Markov
- 1860-cı ildə E.Reklyu
- 1866-cı ildə S.V.Kalesnik
- 1920-ci ildə D.L.Armand
- 1856-cı ildə F.N.Milkov

412 Landşaft sferası nədir?

- biosferdə müşahidə edilən kompleks
- quruda və okeanda müşahidə olunan komplekslər
- atmosferdə müşahidə edilən komplekslər
- litosfer və atmosferdə olan komplekslər

413 Sualtı landşaft sferasının digər sferalardan fərqi nədir

- temperature və duzluluğun tez-tez dəyişməsi
- bioloji kütlənin azlığı, yüksək duzluluq, işıqın olmaması
- üfiqi differensiasiyanın güclü olması
- canlı arqanizlərin sıxlığı
- su axınlarının sürətli hərəkəti

414 Təbii komponentlər sistemi arasında yaranan əlaqə neçə adlanır?

- soğrafi mühit
- geosistem
- erigeosfera
- təbii ərazi kompleksi
- landşaftsferası

415 Ətraf mühitlə azad surətdə maddə və enerji mübadiləsi aparan açıq tipli bütöv təbii varlıq hansıdır ?

- landşaft sferası
- təbii ərazi kompleksləri
- üfiqi struktur
- şaquli struktur
- coğrafi mühit

416 İstehsalın yerləşməsinə təsir edə bilər:

- Əhalinin sayı.
- Təbii şərait;
- Günəş enerjisi;
- Atmosfer təzyiqi;
- Çay şəbəkəsi;

417 Landşaftın dəyişməsində müşahidə edilən hadisələri səciyyələndirən anlayış necə adlanır ?

- landşaftın şaquli strukturu
- landşaftın dinamikası
- landşaftın təkamülü
- landşaft proqnozu
- landşaftın üfiqi strukturu

418 Qobu və yarğan yamaclarında inkişaf edən çöl kompleksləri hansı landşaft vahidinə aid edilir ?

- mikrelyef
- məzr
- fasiya
- tək
- mezorelyef

419 Ekologiya hüquqi hansı göstərici ilə tənzimlənir?

- elmin inkişafı.
- ekologiya sahəsinə aid qanunvericilik aktı
- ekologiya və TS Nazirliyinin qərarları
- müəssisələrin gəlirləri
- təbii resursların stimullaşdırılması

420 Landşaftın meydana qəlməsinə və müasir dinamik vəziyyətinin yaranmasına səbəb olan proseslərin cəmi necə adlanır?

- landşaftın ritmikası
- landşaftın qenezisi
- landşaftın dinamikası
- landşaftın təkamülü
- landşaftınproqnozu

421 Dünyada əhəlinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- qidanın çatışmamazlığı
- İEÖ ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq
- iqtisadi inkişafın zəifliyi
- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması
- həkim personalının olmaması

422 İnkişafı qabaqcadan aydınlaşdırma təmayülü nədir ?

- geniz
- proqnozlaşdırma
- dinamika
- təkamül
- ritmika

423 Tükənən ehtiyatlar neçə qrupa bölünür?

- mümkün və qeyri mümkün bərpa olunanlar
- real və potensial ehtiyatlar
- bərpa olunan və bərpa olunmayan ehtiyatlar
- tükənməz və real ehtiyatlar
- tez bərpa olunan və gec bərpa olunan

424 Ayrı-ayrı landşaft zonası daxilində inkişaf edən və həmin zonanın iqlim-ekoloji şəraiti ilə o qədər də əlaqədar olmayan TƏK hansıdır?

- amorf
- intrazonal
- azonal
- zonal
- hidromorf

425 Abşeron yarımadasının landşaft komplekslərinin neçə hektarı neftlə çirklənmişdir?

- 17minha
- 22 min ha
- 28,8 min ha
- 35 min ha
- 30 min ha

426 Respublikanın arid düzənliklərində ayrı-ayrı landşaft tiplərinin antropogenləşməsi neçə % təşkil edir?

- 0.67
- 0.56
- 0.43
- 0.7
- 0.48

427 Kür çayının geniş subasarında su altında qalmış münbit torpaqların təsərrüfat dövriyyəsidən çıxarılmasına səbəb nədir?

- batlıqlar
- su anbarları
- su kanalları
- kollektorlar
- sukəmərləri

428 Landşaft tiplərinin formalaşmasında əsas rol oynayan amillər hansılardır?

- düzənlikərazilər
- relyef və iqlim
- iqlim
- dağlıq ərazilər

429 İrriqasiya landşaftları hansılardır?

- əkinçiliyə yararlı
- suvarılan
- duzlardan təmizlənən
- bərpa olunan
- meşə sahəsisalınan

430 Neolit dövründə əkinçiliyin və heyvandarlığın başladığı vaxtda Azərbaycan Ərazisinin neçə faizi meşə ilə örtülü olmuşdur?

- 9%-i
- 60%-i
- 11%-i

- 20%-i
 0.3

431 Hal-hazırda Azərbaycanın ümumi meşə ehtiyatının 49%-i hansı reğıoonun payına düşür?

- Zənqəzur
 Cənub-Şərqi Qafqaz
 kiçik Qafkaz
 böyük Qafqazın cənubu
 Talışdağları

432 İntrazonal landşaftlar hansılardır?

- Suayırıcı silsilə, Pirqulu meşələri.
 Kürboyumeşələr, Yalamameşələri
 Talış dağları, Lənkəran ovalığı
 Qobustan çölləri, Qarabağ düzü
 Şollar düzü, Naxçıvanın orta dağları

433 İntrazonal landşaftların yaranma səbəbləri hansılardır?

- Yarımsəhra iqlimi, çay suları.
 Çay suları. Yeraltı suların səthə yaxınlığı.
 Quraq iqlim, dağlıq relyef
 Bol yağıntı, yüksək rütübət.
 Çöliqlimi, yeraltısular.

434 Subnival-nival landşaft kompleksi Azərbaycanın hansı ərazilərində mövcuddur?

- Böyük Qafqaz, Gömürgöy
 Böyük Qafqaz, Kiçik Qafqaz, Zənqəzur
 Böyük Qafqaz, kiçik Qafqaz, Talış dağları
 Kiçik Qafqaz, Murovdağ, Dərələyəz
 Talışdağları, Şahdağ, Ləncəbiz

435 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində təbii əlaqələri pozulmuş və xarici görünüşcə tamam dəyişmiş landşaftlar bütün dünyada nə qədərdir?

- 0.1
 0.02
 0.13
 0.07
 0.035

436 Coğrafi mühitə ekvivalent qötürülən termin hansıdır?

- coğrafi uzunluq.
 coğrafi təbəqə
 landşaft sferası
 landşaft tipi
 coğrafi enlik

437 Coğrafi təbəqəyə bütünlüklə aid edilən sfera hansıdır?

- ekzosfer
- hidrosfer
- litosfer
- atmosfer
- biosfer

438 Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu ərazisinin landşaftlarının çirklənməsinə səbəb olan sənaye müəssisəsi:

- Fermer təsərrüfatı
- Aliminium zavodu
- Maşınqayırma zavodu
- Elektron avadanlıqlar zavodu
- Pambıqtəmizləmə zavodu

439 Azərbaycanın bütün dağlıq ərazilərinin mənimsənilməsi təxminən neçə faizdir?

- 0.6
- 0.53
- 0.48
- 0.35
- 0.59

440 Ritmik hadisələrin hansı fomaları var?

- yoxdur
- dövrü və tskilik
- fəslı və sutkalıq
- illik və fəslı
- çoxillikvədövrü

441 Bütün dünyada ekstra arid səhraların sahəsi nə qədərdir?

- 65 mln km²
- 8,9 mln km²
- 17 mln km²
- 38,4 mln km²
- 5,3 mln km²

442 Landşaft proqnozlaşması prosesində əsas istifadə edilən mənbə:

- müasir ədəbiyyatlar
- landşaft xəritələri
- yazılı məlumatlar
- statistik rəqəmlər
- çöltədqiqatları

443 Kür-Araz ovalığı landşaft komplekslərinin şorlaşmasına səbəb nədir?

- çökəklik olması
- yeraltı sualrın səthə yaxınlığı

- quraq iqlim şəraiti
- yüksək temperatur
- torpaqdaduzlarınmiqdarınınçoxluğu

444 Dağ-meşə landşaftlarının qurşaq əmələ gətirmədiy ərazi:

- heç biri
- Kiçik Qafqaz
- Talış dağları
- Böyük Qafqaz
- Zəngəzur-Dərələyəz

445 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər?

- ammonyak və karbon birləşmələri
- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları
- Ca birləşmələri və ODM
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

446 Azonal landşaftların müşahidə olunduğu ərazi hansıdır?

- Bazardüzü
- Talış dağları
- Kiçik Qafqaz
- Dərələyəz
- Şahdağ

447 Mədəni landşaft deyəndə nə başa düşülür?

- coğrafimühit
- antropogen landşaft
- təbii landşaft
- landşaft sferası
- coğrafi təbəqə

448 Lənkəran ovalığı landşaftları hansı landşaft tipinə aid edilir?

- sadə
- introzonal
- azonal
- zonal
- mürəkkəb

449 Son 20 ildə ən çox antropogen təsirə məruz qalan meşə sahəsi hansıdır ?

- heç biri
- Sultanbud meşəsi
- Pirqulu meşəsi
- Nirkan meşəsi
- Tuqaymeşəsi

450 Azərbaycan ərazisi meşələrinin sahəsinin kəskin azalma səbəbləri nədir?

- quraqlıq
- antropogen təsir
- iqlim şəraiti
- müharibə şəraiti
- yağıntıların çoxluğu

451 Sənaye tullantılarının tənzimlənməsi üçün hansı qaydalar tətbiq olunur?

- heç biri tətbiq görülmür
- dövlət standartları
- zavodlar bağlanır
- istehsalat azaldılır
- yerli müşahidə

452 Antropogen təsirlərə məruz qalmayan təbii landşaft kompleksi hansıdır ?

- düzənlik
- subnival-nival
- orta dağlıq
- yüksək dağlıq
- subalp-alp

453 Ərazisində subnival-nival landşaft tipi mövcud olan qoruq:

- Qızılağac
- Zaqatala
- Göygöl
- Pirqulu
- Hirkan

454 V.İ.Vernadskinin biosfer haqqındakı təliminə daxil olan “həyat pərdəsi” hansı təbəqələrdə yaranır?

- coğrafi təbəqə və landşaft sferasında
- Litosferin, atmosferin və hidrosferin bir-birinə yaxın hissəsində
- hidrosfer və atmosferin yuxarı hissəsində
- litosferin üst hissəsi və atmosferin üst hissəsində
- bütünlüklə biosferdə

455 Atmosferin yerə ən yaxın, yəni 1,5-2 metr olan hissəsində hansı horizont əmələ gəlir?

- atmosfer zonası
- mikrosfera
- atmosfer sferası
- mezosfera
- pedosfera

456 Antropogen təsirlərin coğrafi təbəqəyə aid olmayan hissələri hansılardır?

- Mariann çökəkliyinin tədqiqi
- kosmosa uçuş

- okean dibi relyefinin tədqiqi
- neft quyularının qazılması
- təyyarə uçuşları

457 Bioloji həyatın ən zəngin olduğu okean mərtəbəsi hansıdır?

- abissal zona
- şelf zonası
- ultraabissal zona
- batial zona
- materik ətəyi zona

458 Meşə landşaftlarının yuxarı sərhədinin aşağı düşməsinin əsas səbəbləri nədir?

- təbii şərait
- antropogen təsirlər
- iqlim şəraiti
- relyef xüsusiyyətləri
- tektonik proseslər

459 Azərbaycanın bütün dağlıq ərazilərinin mənimsənilməsi təxminən neçə faizdir?

- 0.67
- 0.53
- 0.48
- 0.35
- 0.59

460 Neft və neft tullantıları ilə çirklənmiş torpaqların rekultivasiyası hansı üsullarla həyata keçirilir.?

- aqrotexniki
- texniki və bioloji
- kimyəvi və bioloji
- meliorativ və texniki
- irriqasiya

461 Neft istismarı qurtardıqdan sonra ərazidən buruqların, beton əsasların təmizlənməsi hansı rekultivasiya üsulu ilə yerinə yetirilir?

- aqrotexniki
- texniki
- meliorativ
- bioloji
- kimyəvi

462 Bioloji rekultivasiyada ilkin mərhələ olaraq hansı tədbirlər qorülür?

- neft tullantı qalıqlarından təmizlənməlidir
- mineral və yerli gübrələr verilməlidir
- sahələr suvarılmalıdır
- dənli bitkilər əkilməlidir
- morfoloji diaqnostika edilməlidir

463 Landşaftların neftlə çirklənməsi və ekoloji tarazlığın pozulması prosesi necə adlanır ?

- radioaktiv çirklənmə
- texnogen çirklənmə
- antropogen çirklənmə
- kimyəvi çirklənmə
- biogen çirklənmə

464 İl ərzində Xəzər dənizinə ümumilikdə nə qədər çirkab su axıdılır?

- 23 mlrd.kub km
- 11 mlrd.kub metr.
- 40 mlrd. kub metr
- 17 mlrd. kub km
- 3,6 mlrd. kub km

465 Azərbaycan sektorunda Xəzər dənizinə axıdılan çirkab suların 60%-ni təşkil edir.?

- nəqliyyat tullantıları
- kanalizasiya suları
- kimyəvi tullantılar
- neft tullantıları
- bərk tullantılar

466 Xəzər dənizinin Ən çox çirklənməsi hansı çayın gətirmələri hesabına baş verir?

- Səfidyard çayı
- Volqa çayı
- Terek çayı
- Kür çayı
- Samur çayı

467 Landşaft komplekslərinin yaxşılaşdırılmasına torpaqların yuyulmasına doğru yönəldilmiş tədbirlər sistemi necə adlanır?

- şumlanma
- meliorasiya
- rekultivasiya
- irriqasiya
- aqroiirriqasiya

468 Ağac,köl və ot bitkilərindən istifadə etməklə kompleksin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması hansı meliorativ metod vasitəsi ilə aparılır?

- texniki
- fitomeliorasiya
- kimyəvi
- hidrotexniki
- bioloji

469 Səhra, yarımsəhra və digər quraqlığa davamlı landşaft tiplərinin yayıldığı zonalarda şorlaşmanın və bataqlıqlaşmanın səbəbləri nədir?

- biçənəklərin olması
- suvarma əkinçiliyi
- dəmiyə əkinçiliyi
- otarılma
- dağ-mədən sənayesi

470 Kür-Araz ovalığında müasir suvarma əkinçiliyi altında istifadə edilən torpaqların nə qədər təkrar şorlaşmaya məruz qalmışdır?

- 0.7
- 0.5
- 0.35
- 0.67
- 0.45

471 Azərbaycanın ümumi torpaq sahəsindən yalnız nə qədər hissəsi kənd təsərrüfatında istifadə edilir?

- 5 mln ha
- 4,3 mln ha
- 8,6 mln ha
- 3,5 mln ha
- 7 mln ha

472 Respublikada Adam başına cəmi neçə hektar torpaq və əkin sahəsi düşür?

- 1 ha və 2 ha
- 1,17 ha və 0,2 ha
- 2 ha və 1,5 ha
- 3,5 ha və 0,5 ha
- 1.5 ha və 1 ha

473 100 ildən artıq vaxt ərzində dəyişən təbii komponent hansıdır?

- heyvanat aləmi
- torpaq tipi və ya növü
- bitki örtüyü
- yeraltı suyun səviyyəsi
- landşaft yarımtypləri

474 Üzümcülük və pambıqçılıq rayonlarında əkin sahələri Ən çox hansı maddələrlə çirklənir ?

- azot oksidləri ilə
- pestisid və defoliantla
- təbii gübrələrlə
- intensiv suvarma ilə
- karbon dörd oksidlə

475 Respublika ərazisində orta və şiddətli şorlaşan torpaqlar nə qədər sahəni əhatə edir?

- 335 min ha
- 1182 min ha
- 500 min ha

- 850 min ha
- 712 min ha

476 Təbii landşafların təbii-ekoloji şəraitinin dəyişdirilməsi prosesində iynəyarpaqlı meşələr hansı məqsədlər üçün qırılmışdır?

- yolların çəkilməsi və qəsəbələrin salınması
- sellüloz-kağız və süni liflərin istehsalı
- əkin sahələrinin genişləndirilməsi
- humuslu qara torpaqların istifadəsi
- otlaq sahələri və fermer təssərrüfatının inkişafı

477 ABŞ ərazisində meşələrin intensiv qırılması nə zaman baş verdi?

- faydalı qazıntıların çıxarılmasına görə
- avropalılar bura qəldikdən sonra
- kimya sənayesi inkişaf etdikcə
- plantasiyalar genişləndikcə
- neftin çıxarılmasına görə

478 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində təbii əlaqələri pozulmuş və xarici görünüşcə tamam dəyişmiş landşaftlar bütün dünyada nə qədərdir?

- 0.2
- 0.02
- 0.13
- 0.07
- 0.035

479 Yer üzündə təxminən nə qədər sahə suvarılır?

- 4,5 mln.km²
- 2,5 mln.km²
- 1,7 mln. km²
- 3 mln km²
- 5 mln.km²

480 Landşaftlarda baş verən bütün planlı və kortəbii dəyişikliklər necə adlanır ?

- növ və siniflər
- antropogen landşaft
- əkin sahələri
- landşaft sferası
- fəsiya

481 Dünyada əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır?

- okeanların süni şəkildə qurudulmasına
- tropik meşələrin sürətlə qurulmasına
- mrriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
- eroziya və denidasiya proseslərinin artmasına

- sürüşmə hallarının intensivləşməsinə

482 Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan əkinçilik rayonlarının payına düşür ?

- 0.6
 50 %-dən çoxu
 35%-dən az
 70%-dən çox
 47%-dən az

483 Pestisidlərin miqdarına görə ən kritik ekoloji vəziyyət hansı rayonlarda müşahidə olunur?

- Kiçik Qafqaz
 Kür-Araz ovalığı
 Böyük Qafqaz
 Talış dağları
 Naxçıvan MR

484 Rütubətli subtropiklərdə öz-özünü təmizləmə xüsusiyyəti nə üçün sürətli gedir ?

- bütün toksikoloji normaların yüksək səviyyəsi
 rütubətin və istiliyin optimal olmasına görə
 rütubətli az olması və quru iqlim şəraiti
 yeraltı suların səthə yaxınlığı
 geokimyəvi anomalyanın yüksək olması ilə

485 Landşaftın tənəzzülü nə zaman baş verir?

- yüksək dərəcəli təbii ərazi komplekslərin təkamülü nəticəsində
 fəlakətli təbii və texnogen proseslər nəticəsində
 innariant geosistemlərin inkişafı nəticəsində
 landşaftların dinamik dəyişikliyi nəticəsində
 xarici və daxili amillərin qarşılıqlı təsiri nəticəsində

486 Yarımşəhra düzənliklərinin və dağətəyinin əsas torpaqları hansı tiplərə ayrılır?

- şoran, çəmən-meşə, çimli-karbonatlı
 boz, boz-qonur, açıq şabalıdı
 şabalıdı, qəvəyi və gillicəli
 bataqlıq, çəmən-şabalıdı, qara
 boz, qırmızı-qleyli, sarı

487 Azərbaycanın yarımşəhralarında torpaqların şorlaşmasına əsas səbəb nədir?

- əkinçilikdə əsassən taxıl bitkisinin becərilməsi
 torpaq əmələgətirən süxur və çöküntülərin tərkibindəki duzların çoxluğu, yeraltı suların səthə yaxınlığı
 intensiv otarılma və yağıntuların orta illik miqdarının aşağı olması
 ərazidəki torpaqların allüvial, prolüvial gətirmələrdən təşkil olunması
 Kür çayı və onun qollarının fəsildən asılı olarıq daşması

488 Əkinçiliyə yararlı yarımşəhra torpaqlarında ən çox hansı kənd təsərrüfatı bitkiləri yetişdirilir?

- taxıl, kartof, çay, tütün
- üzüm, taxıl, pambıq, nar
- banan, kivi, heyva, alma
- çəltik, pambıq, üzüm, fındıq
- kətan, çəltik, faraş tərəvəzlər

489 Hal-hazırda aran meşələri kompleksi, əsasən hansı ərazilərdə saxlanılmışdır?

- Qarayazı düzündə, Şirvan qoruğu ərazisində
- Samur-Dəvəçi ovalığı, Qanıx-Əyriçay vadisi və Qarayazı düzü
- Lənkəran ovalığı, Qarabağ maili düzənliyi
- Cənub-Şərqi Şirvanda, Acınohur-Ceyrançöldə
- Kür çayının sağ sahilində, Samur-Dəvəçi ovalığında

490 Vaxtilə qırılıb məhv olmuş aran meşələrinin yerində, hal-hazırda hansı landşaftlar üstünlük təşkil edir?

- akkumlyativ tirələr və iynəyarpaqlı meşələr
- seliteb və aqrolandşaftlar
- alp çəmənlikləri və nival buzlaq
- neft quyuları, şəhər landşaftları
- arid-seyrək meşəlik və səhra landşaftları

491 Tuqay meşə kompleksinin təmamilə məhv olması səbəbləri nədir?

- Kür çayının normadan artıq çirklənməsi
- insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- Mingəçevir su anbarının tikilməsi
- Kür çayında baş verən daşqınlar
- yeni maqistral yolların çəkilməsi

492 Azərbaycanda çöl landşaftlarının yayıldığı əsas sahələr haradadır?

- Böyük Qafqazın şimal-şərqində və Səba düzündə
- Kiçik Qafqazın maili düzənliklərində, Yuxarı Mildə
- Lənkəran ovalığı, Talış dağları ətəklərində
- Bəsitçayın sahilboyu hissələrində, Həkəri düzündə
- Arazboyu düzənliklərdə, Zəngəzurun alçaq dağlığında

493 Çöl landşaftlarının yayıldığı ərazilərdə iqlim ekoloji şəraitdən asılı olaraq, hansı torpaq tipləri yayılmışdır?

- açıq qəhvəyi, boz, boz-qonur
- açıq və tünd şabalıdı, dağ qara
- boz, boz-qonur, şoran və şorakətli
- qırmızı-qleyli, qara və şabalıdı
- meşə-çəmən, qara və qəhvəyi

494 Çöl landşaftlarının bütün yarım tip və növlərindən kənd təsərrüfatının hansı sahəsində istifadə olunur?

- seliteb koiplekslər və dəmyə əkinçiliyi

- qış otlaqları və suvarma əkinçiliyi
- üzüm və pambıq plantasiyaları
- yay otlaqları və əkinçilik
- ilboyu otarılma və fermer təsərrüfatı

495 Enlik zonallığının əmələ gəlməsində əsas rol oynayan təbii ünsür hansıdır?

- coğrafi mühit
- iqlim
- relyef
- coğrafi təbəqə
- təbii komplekslər

496 Hündürlük qurşaqlarının əmələ gəlməsinin əsas səbəblərindən biri hansıdır?

- ortadağlıqdaintensiv otarılma nəticəsində eroziya və diqradasiya proseslərinin güclənməsi
- dağın ətəyindən zirvəsinə doğru qalxarkən istiliklə təmin olunmanın dəyişməsi
- alcaqdağlıq ərazilərdə yağıntıdan asılı olaraq, rütübətin paylanması
- nival qurşaqda qar örtüyünün qalınlığına nəzərən günəş radiasiyasının artması
- dağ yamaclarında dəmyə əkinçiliyinin inkişaf etdirilməsi

497 İnsan fəaliyyətinin təsiri altında meşədə gedən dəyişikliklərin fərqli cəhətlərindən biri və əsası hansı dəyişikliyi yaradır?

- meşədəki maddələr və enerji mübadiləsinin normallaşması
- biogeosenozun kəskin və kütləvi dəyişməsi
- geoloji özünlün və suxurların dəyişməsi
- meşədə yayda yüksək, qışda isə mənfi temperaturun hakim olması
- meşələrin iqtisadi cəhətdən qiymətinin yuxarı qalxması

498 Qədim təkrar meşələr və insanlar tərəfindən toxunulmamış ilkin meşələr harada qorunub saxlanılmışdır?

- Afrika və Asiyanın ekvatorial meşələri
- tropik meşələr və Amazon çay hövzəsi
- Tayqa və Volqa çayı boyunca
- Avropanın əsas dağlıq hissələri
- Cənubi Amerikanın orta dağlıq əraziləri

499 Səhrələşmə proseslərini qüvvətləndirən və səhraların sərhəddinin genişlənməsini yaradan amillər hansıdır ?

- kollektor-drenaj sisteminin yaradılması, radiasiya miqdarının azlığı.
- vaxtaşırı və təkrarlanan quraqlıq, insanların təsərrüfat fəaliyyəti
- rütübətin çoxluğu və dəmiyə əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi
- yağıntıların orta illik miqdarının çox olması və suvarma əkinçiliyi
- havanın konreksiya intensivliyinin zəifliyi, selteb landşaftların genişlənməsi

500 Bütün dünyada ekstra arid səhraların sahəsi nə qədərdir?

- 65 mln km²
- 8,9 mln km²

- 17 mln km²
- 38,4 mln km²
- 5,3 mln km²

501 Hal-hazırda hər il sahəsi genişlənərək yararlı torpaqları məhv edən səhralar hansılardır ?

- Viktoriya, Atakama, Qızılqum
- Atakama, Tar, Böyük Səhra
- Qızılqum, Qabi, Viktoriya
- Namibiya, Qaraqum, Təklə-Məkan
- Hibson, Rub-əl-Xali, Kalaxari

502 Azərbaycan ərazində daimi qar və buzla örtülü nival-buzlaq qurşağı hansı dağ massivində mövcuddur ?

- Yan silsilə, Şahdağ
- Bazardüzü dağı, Şahdağ massivi
- Zəngəzur, Burovar
- Gömürgöy, Dərələyəz
- Murovdağ, Babalağ

503 Azərbaycan ərazisində bataqlıq landşaftları əsasən hansı sahələrdə formalaşmışdır?

- Qanıx-Əyriçay vadisi, Qonaqkənd ərazisi
- Kürboyu düzənliklər və Xəzərin cənub sahilində
- Lənkəran, ovalığı Acınohur-Ceyrançöl
- Qarabağ maili düzənliyi, Zaqatala qoruğu
- Şahdağ milli parkı, Kür-Araz ovalığı

504 Abşeron yarımadasının hansı sahələrində radiasiya fonu çoxdur və radiasiyanın normadan yüksək olmasına əsas səbəb nədir?

- Çiçək, Albalı, Nardaran, Zirə-kənd təsərrüfatı
- Sabunçu, Ramana, Balaxanı, Qala-neft mədənləri
- Suraxanı, Mərdəkan, Binəqədi-tikinti materialları
- Bibiheybət, Bilgəh, Sənqaçal-yodlu-bromlu sular
- Qarabağ, Qobustan, Sahil-Qarabağ sement zavodu

505 Ən sox torpaq eroziyasına məruz qalmış torpaq sahələri Azərbaycanın hansı landşaft qurşaqlarında müşahidə olunur ?

- Naxçıvanın orta və yüksək dağlıq sahələrində
- Əsasən dağlıq ərazilərin dəmyə əkinçiliyi sahələrində
- Lənkəranın düzənlik və dənizsahili ərazilərində
- Kür-Araz ovalığının irriqasiya təsərrüfatı sahələrində
- Qarabağ maili düzənliyinin suvarılan ərazilərində

506 Azərbaycan ərazisində dik yamaclardan istifadə etmək məqsədilə hansı metoddan istifadə olunur?

- rekultivasiya
- terraslaşdırma
- irriqasiya

- ransformasiya
- meliorasiya

507 Terraslaşdırma metodundan hansı problemlərin qarşısının alınması üçün istifadə edilir?

- rütubətli ərazilərdə bataqlıqların sahəsinin genişlənməməsi məqsədi ilə
- şiddətli yuyulmuş torpaqların yarıqan və dərələrlə parçalanmasının qarşısını almaq üçün
- kənd təsərrüfatının əsas sahəsi olan çəltikçiliyin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə
- gilli süxurların üstünlük təşkil etdiyi ərazilərdə sürüşmələrin qarşısının alınması üçün
- irriqasiya landşaftlarının geniş yayıldığı sahələrdə şoranlaşmanın dərəcəsini azaltmaq üçün

508 Azərbaycan Respublikası ərazisində torpaqların külək eroziyasından zərər çəkdiyi əsas sahələr hansılardır ?

- Qanıx-Əyriçay vadisi və Talış dağlarının ortadağlığı
- Qərbi Azərbaycan və Xəzəryanı zona
- Böyük Qafqazın cənub-şərqi və Lənkəran ovalığı
- Şimal-şərqi Qafqaz və kiçik Qafqazın cənub-Şərqi
- Xəzərtrafi ovalıqlar və Acinohur-Ceyrançöl

509 Azərbaycan ərazisində təmiz çaylar qrupuna aid edilən çaylar hansı regionda yayılmışdır Şimal-şərq yamac və Lənkəran vilayəti çayları

- Kür çayının sağ qolları və Arazın sol qolları
- Kiçik Qafqaz çayları və Naxçıvan çayları
- Kür çayının sol qolları və Lənkəran çayları
- Böyük Qafqazın cənub çayları və kiçik Qafqazın şimal çayları

510 Təbii rekreasiya ərazilərinə nələr aid edilir?

- dəniz,göl sahilləri
- yaşıllıq zonaları,qoruqlar,milli parklar
- çay sahilləri,çimərliklər, mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- meşə örtüyü,müalicəvi palçıq mənbələri

511 Hazırda Bakı buxtasında ən çox müşahidə olunan zərərli maddələr hansılardır ?

- xlor üzvlü pestisidlər
- neft məhsulları, fenol
- dəmir birləşmələri, benzol
- toliol, manqan oksidi
- qurğuşun, fenol

512 Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və ən çox sinir-əsəb, qan-damar və əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır?

- hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu
- dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
- maqnezium, hidrogen-sülfid, karbon qazı
- helium qazı, dəmir oksidləri və natrium-xlor
- karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar

513 Əlvən metallurjiya müəssisələri atmosfer havasını əsasən hansı tullantılarla çirkləndirir?

- toz (25%), karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (50%)
- kükürd anhidridi (75%), karbon qazı (10,5%), toz
- kükürd anhidridi (65%), karbon qazı (20,5%), toz
- toz (10,5%) karbon qazı (15,5%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)
- karbon qazı (25%), kükürd anhidridi (65%), toz (10%)

514 Karbon oksidinin havada konsentrasiyasının miqdarı çox olduqda hansı xəstəliklərin artmasına şərait yaranır ?

- qara ciyər və qida yolu xəstəlikləri
- ateroskleroz, əsəb sisteminin pozulması, infarkt
- damar xəstəlikləri, qan azlığı
- endokrin xəstəlikləri, irsi xəstəliklər
- talasemiya və xərçəng xəstəlikləri

515 Çirkab sular su hövzələrinə atılarkən suyun turşuluq həddi hansı miqdarda olmalıdır?

- pH = 1,5-4,0
- pH = 6,5-8,5
- a) pH = 9,5 – 10,5
- b) pH = 13,5 – 14,5
- pH = 2,0-3,0

516 Kür çayının çirkləndiriciləri arasında əsasən hansı maddələr üstünlük təşkil edir?

- Yevlax yun zavodunun çirkab suları hesabına
- Fenol, mis, neft məhsulları və ağır tullantılar
- mineral yod-brom zavodunun tullantıları
- Neftçala yod-brom zavodunun tullantıları
- Balıqçılıq sənayesinin flotu tullantıları hesabına

517 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsinin təbii üsullarla təmizlənməyə nisbət üstünlükləri nədən ibarətdir?

- Biokimyəvi təmizlənmənin göllərdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü.
- Torpağın məhsuldarlığının artmasında
- a) Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Çirkab suların tərkibində xəstəlik törədən mikrobların qalmasında
- Çirkab suların zərərsizləşdirilməsinin həyata keçirilməsi

518 Təbii suların əsas çirklənmə göstəriciləri nədir?

- Suda bağırsaq bakteriyalarının olması
- Suda həll olmuş oksigen miqdarının az olması
- Oksigen biokimyəvi göstəricisinin çox olması
- Suda amonyakın nitratların, nitritlərin, neft və neft məhsullarının, sintetik səthi aktiv maddələrin ağır metalların olması
- Suda mikroorqanizmlərin olması

519 Su anbarlarının çirklənməsinin qarşısının alınması üçün nələr etmək lazımdır?

- Təmizləyici qurğulardan keçməyən suların su anbarlarına tökülməsinə görə cərimə etmək
- Sənaye, kommunal-məişət müəssisələri, kənd təsərrüfat məhsullarının emal müəssisələrindən atılan çirkab suları təmizləyici qurğularda təmizlədikdən sonra su anbarlarına atmaq lazımdır.
- Texnoloji proseslərdə su sərfini azaltmaq
- təmizləyici qurğuların təkmilləşdirilməsi
- Təmizləyici qurğularda işlədilən kimyəvi reagentlərin miqdarını azaltmaq

520 Hansı qurğular tullantı qazlarını zəhərli qazlardan tamamilə təmizləməyə imkan verir?

- quru təmizləmə qurğuları.
- katalitik təmizləmə qurğuları
- bioloji təmizləmə qurğuları
- mexaniki təmizləmə qurğuları
- detanator təmizləmə qurğuları

521 Atmosferdə rütubətliyin səviyyəsinin artması ilə nəticələnir?

- radioaktiv tozların artması ilə
- kükürd turşusunun həcmnin artması ilə.
- karbon qazının miqdarının artması
- kükürd anhidridinin artması ilə
- ağır metalların artması ilə

522 Günəş enerjisindən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- maya dəyəri baha başa gəlir, çox əməktutumludur.
- günəş akkumulyatorları geniş ərazi tutur, fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır
- maliyyə vəsaiti və işçi qüvvəsi tələb edir
- ərazinin relyefi əhəmiyyətli rol oynayır
- iqtisadi cəhətdən baha başa gəlir

523 Tullantı suları nəyə deyilir?

- qaynar sular,buxar və ya buxar-su qarışığı
- gil,yağlı maddələr,kimyəvi reagentlər,qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özüə axması nəticəsində yığılan maye
- müxtəlif boru birləşmələrindən,siyirtmə və kippəclərdən sızan su
- yeraltı təbii istilik mənbələri

524 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

- aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək.
- yanacaqın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- avtomobil yollarının yeniləşdirmək
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq

525 Aşağıdakılardan hansında tikinti materialları müəssisələrində tullantıların azalan sırası verilmişdir?

- hidrogen sulfid, toz və asılı maddələr, karbon qazı kükürd anhidridi

- toz və asılı maddələr, karbon qazı, kükürd anhidridi, azot oksidi, hidrogen sulfid
- toz və asılı maddələr, kükürd anhidridi, formaldehid
- karbon qazı, azot oksidi, toz və asılı maddələr
- azot oksidi, karbon qazı, kükürd anhidridi, hidrogen sulfid

526 Beynəlxalq səhiyyə təşkilatı içməli suyun tərkibində nitratın norma həddini nə qədər qəbul etmişdir?

- 30 mq/e
- 11,0 mq/e
- 9,0mq/e
- 15 mq/e
- 25 mq/e

527 Çirkab sulara bakterial çirklənmə hansı üsullarla aradan qaldırılır?

- Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi süzmə üsulu ilə aradan qaldırılır.
- Çirkab suların bakterial çirklənməsi zərərsizləşdirmə - dezinfeksiya üsulu ilə aparılır
- Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi fiziki təmizlənmə üsulu ilə aparılır
- Çirkab sulara bakterial çirklənmədən təmizlənməsi mexaniki təmizləmə üsulu ilə aparılır
- Çirkab suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi aerasiya üsulu ilə aradan qaldırılır

528 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsindən sonrakı zərərsizləşdirilməsi üçün hansı qazdan istifadə olunur?

- Metan qazından
- Xlor qazından
- a) Azot qazından
- b) Oksigen qazından
- Karbon qazından

529 Ümumiyyətlə atmosferi çirkləndirən əsas maddələr hansı mənşəlidirlər?

- biotik mənşəlidirlər
- pirogen mənşəlidirlər
- təbii mənşəlidirlər
- turşu mənşəlidirlər
- karbon mənşəlidirlər

530 Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- duzlu çirklənmə adlanır
- aerosol çirklənmə adlanır
- qələvili çirklənmə adlanır
- turşulu çirklənmə adlanır
- buxarlı çirklənmə adlanır

531 Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- yanğın hadisəsi
- smog hadisəsi
- işıqlanma hadisəsi
- buzlaşma hadisəsi

buxarlanma hadisəsi

532 Hansı müəssisələr atmosferi aeroxolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur?

- yeyinti müəssisələri
 metallurqiya müəssisələri
 kimya müəssisələri
 neft emalı müəssisələri
 elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr

533 Qaz halda olan sənaye tullantılarını təmizləmək üçün hansı üsullərdən istifadə olunur?

- fiziki və optik üsullərdən
 fiziki və kimyəvi üsullərdən
 mexaniki və kimyəvi üsullərdən
 elektrik və elektromexanik üsullərdən
 avsorbsiya və adsorbsiya üsullərindən

534 Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı kimyəvi təmizləmə üsulundan istifadə edilir?

- adsorbsiya üsulundan
 katalik təmizləmə üsulundan
 termiki üsuldan
 qravtasiya üsulundan
 absorbsiya üsulundan

535 Havada qazların, bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin, həmçinin radioaktiv maddələrin canlı oqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir?

- suyun çirklənməsi deyilir
 atmosfer çirklənməsi deyilir
 litosfer çirklənməsi deyilir
 suyun çirklənməsi deyilir
 ozon qatının çirklənməsi deyilir

536 Atmosferi çirkləndirən aeroxollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur?

- kükürlü birləşmi
 qurğuşunlu birləşmə
 azotlu birləşmə
 karbonlu birləşmə
 natriumlu birləşmə

537 Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaqla hansı növ smoqun əmələ gəlməsinin qarşısını almaq olar?

- qələvi smoq
 fotokimyəvi smoq
 adi smoq
 tosgenli smoq
 turşulu smoq

538 Hansı üsul ilə tullantı qazları təmizlədikdə heç bir kimyəvi reaksiya getmir, zəhərli qazlar müxtəlif yollarla tutulur?

- rezonans üsulu ilə təmizləmədə
- fiziki üsulla təmizləmədə
- kimyəvi üsulla təmizləmədə
- elektrokimyəvi üsulla təmizləmədə
- optik üsulla təmizləmədə

539 Tullantı qazları zəhərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir.

- elektromaqnit qurğularından
- toztutucu qurğulardan
- qaztəmizləyici qurğulardan
- elektrik qurğularından
- fırlanma qurğularından

540 Tullantı qazların ilkin təmizləmə prosesi hansı toztutucularında aparılır?

- qazyuyucu qurğularda
- quru mexaniki toztutucularında
- avsorberlərdə
- tozsoran qurğularda
- yağ toztutucularında

541 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər?

- ammonyak və karbon birləşmələri
- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları
- Ca birləşmələri və ODM
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

542 Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla təmizlənir?

- piroliz metodu ilə
- kimyəvi metodlarla
- fiziki metodla
- termiki metodla
- mexaniki metodla

543 Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir?

- mexaniki, bioloji yandırma təmizləmə üsullarından
- absorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə üsullarından
- bioloji, fiziki, mexaniki təmizləmə üsullarından
- termiki, bioloji çökdürmə təmizləmə üsullarından
- yandırma, buxarlandırma, bioloji təmizləmə üsullarından

544 Külək elektrik stansiyalarının çatışmayan cəhəti nədir?

- alınan enerjinin maya dəyəri baha başa gəlir.

- qəbul olunmayan səs effekti yaradır
- elektromaqnit çirkləndirmə baş verir
- fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır
- quraşdırılması baha başa gəlir

545 Radiasiya nədir?

- doğru cavab yoxdu
- radioaktiv maddələrdən ayrılan ionlaşdırıcı şualardır
- günəşdən gələn şua enerjisi
- ağır metallardan ayrılan şualardır
- makroelementlərdən ayrılan şualardır

546 Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir

- 2008-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 1990-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 2000-ci ildə

547 Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu dəyişilir

- 6-8 mkr/saat
- 6-18 mkr/saat
- 5-10 mkr/saat
- 10-12 mkr/saat
- 3-15 mkr/saat

548 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- təbii
- termiki
- fiziki
- Kimyəvi
- mexaniki

549 Birbaşa üsulla nə hesablanır?

- sosial ödənişlər
- çirklənmədən dəyən zərər
- iqtisadi qiymətləndirmə
- sosial problemlər
- vergi ödənişlər

550 KİH, TİH nəyin göstəriciləridir? (Çəki: 1)

- İnsan potensialının inkişaf indeksi.
- keyfiyyət normativi
- Ümumdaxili məhsul.
- Ümummilli məhsul.

Yoxsulluq indeksi.

551 Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu dəyişilir

- 6-8 mkr/saat
- 6-18 mkr/saat
- 5-10 mkr/saat
- 10-12 mkr/saat
- 3-15 mkr/saat

552 Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir

- 2008-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 1990-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 2000-ci ildə

553 İnsanların ekoloji təhlükəsizliyinə aid edilir: (Çəki: 1)

- e) Texniki təhlükəsizlik.
- a) ekoloji normativlər
- b) Təbii mühitə icazə verilən təsir norması
- c) Ekoloji təhlükəsizlik
- d) İqtisadi təhlükəsizlik

554 Cəmiyyətin inkişafının mühüm göstəricilərindən biridir: (Çəki: 1)

- sosial – iqtisadi göstərici
- ekoloji – iqtisadi maraqlar
- iqtisadi tələbat
- maksimum istehsal
- texnogen təsir

555 Keyfiyyət normativi nədir? (Çəki: 1)

- kəmiyyət göstəricisi
- təbiətə təsirin icazə verilən norması
- məhsulun keyfiyyəti
- təbiətin çirklənmə norması
- ekoloji təhlükəsizlik

556 Qurğuşun üçün konsentrasiyanın izn həddi (KİN) havada nə qədər təşkil edir? (Çəki: 1)

- 2-4 mq/m³
- 1,5 mq/m³
- 2,5 mq/m³
- 3,5 mq/m³
- 3-5 mq/m³

557 Bütün müəssisələr üçün konsentrasiyaların izn həddi necə müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- təhlükəlidir
- eynidir
- müxtəlifdir
- daimidir
- müvəqqətidir

558 Cəmiyyətin inkişafının mühüm göstəricilərindən biridir: (Çəki: 1)

- sosial – iqtisadi göstərici
- ekoloji – iqtisadi maraqlar
- iqtisadi tələbat
- maksimum istehsal
- texnogen təsir

559 Təbii mühitin keyfiyyəti nədir? (Çəki: 1)

- ekoloji - iqtisadi səviyyə
- yaşayışın təmin edici səviyyəsi
- təbii mühitin sağlamlığı
- təbii resursların zənginliyi
- mühitin təmizliyi

560 Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır: (Çəki: 1)

- Təcrübə.
- Birbaşa;
- Dolayı;
- Genetik;
- Laboratoriya;

561 Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərin cəmi nə deməkdir? (Çəki: 1)

- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi kimi;
- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi kimi
- Sənayeyə dəyən zərər kimi;
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər kimi;
- təsərrüfata dəyən zərər

562 Bitkiçiliyə dəyən zərər nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Heyvandarlıq məhullarının həcmindən
- məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;
- Məhsulun satış qiymətindən;

563 Torpağın münbitliyinin dövriyyədən çıxması nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Məhsulların satış qiymətindən
- dəyən zərərdən
- Hər hektardan gələn gəlirdən;
- Çirklənən torpağın sahəsindən;

- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;

564 Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən (Çəki: 1)

- Suyun kimyəvi tərkibi.
 su hövzələrinə dəyən zərərdən
 Su sərfi.
 Yağıntılarn miqdarı.
 Yağıntılarn tərkibi

565 Çirklənməyə görə ödənişlərin həcmi asılıdır: (Çəki: 1)

- Konsentrasiyanın izn həddindən.
 Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalından
 Təbii mühafizə xərclərindən..
 Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
 Tullantılarn izn həddindən.

566 Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılı deyil: (Çəki: 1)

- Regionlarn ekoloji vəziyyətindən.
 Müəssisələrin büdcəsindən.
 Tullantılarn həcmindən.
 Tullantılarn tərkibindən
 Tullantılarn nisbi təhlükə əmsallarından

567 Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılıdır: (Çəki: 1)

- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
 Tullantılarn izn həddindən.
 Təbiəti mühafizə xərclərindən.
 Konsentrasiyanın izn həddindən.
 İstismarın izn həddindən.

568 Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalı nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- Konsentrasiyanın izn həddindən
 çirklənməyə görə ödənişlərin həcmindən
 Təbii mühafizə xərclərindən
 Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
 Tullantılarn izn həddindən

569 Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən (Çəki: 1)

- Suyun kimyəvi tərkibi.
 su hövzələrinə dəyən zərərdən
 Su sərfi.
 Yağıntılarn miqdarı.
 Yağıntılarn tərkibi

570 Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılıdır: (Çəki: 1)

- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- Tullantıların izn həddindən.
- Təbiəti mühafizə xərclərindən.
- Konsentrasiyanın izn həddindən.
- İstismarın izn həddindən.

571 Sudan istifadə həcminə görə vergilər ondan istifadəyə görə ödəniş formalarının uyğunluğu: (Çəki: 1)

- Doğru cavab yoxdur.
- istifadəyə görə ödəniş formalarından deyil
- Su vergisi
- Sudan istifadəyə görə lisenziya haqqları.
- Su obyektlərin mühafizəsi və bərpasına görə ödəniş.

572 Təsərrüfata dəyən zərər necə hesablanır: (Çəki: 1)

- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi;
- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi.
- Sənayeyə dəyən zərər;
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər;
- Nəqliyyata dəyən zərər;

573 İstehsal tullantılardan xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi adlanır?

- denudasiya.
- utilizasiya
- flotasiya
- detonasiya
- akkumulyasiya

574 Hazırda atom reaktorlarının neçə əsas tipi mövcuddur?

- 10 əsas tipi
- 3 əsas tipi
- 2 əsas tipi
- 4 əsas tipi
- 5 əsas tipi

575 Ekoloji- iqtisadi tələb nədir? (Çəki: 1)

- ziddiyyətli anlayış.
- ekoloji həyatın mənəvi varlığı.
- cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.
- İqtisadi reformalar.
- İqtisadi maraq.

576 Ekoloji həyatın mənəvi varlığı nədir? (Çəki: 1)

- Ziddiyyətli anlayış
- Ekoloji iqtisadi tələb
- cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.
- İqtisadi reformalar

İqtisadi maraq

577 İstehsal tullantılardan xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi adlanır?

- denudasiya.
 utilizasiya
 flotasiya
 detonasiya
 akkumulyasiya

578 Dənizdə və şirin sulara konsentrasianın izn həddi hansı səviyyədədir? (Çəki: 1)

- izn həddi yoxdur
 bir birindən fərqlənir
 eynidir
 qismən uyğundur
 fərqli deyil

579 Termik çirklənmə sulara neçə dərəcə ola bilər? (Çəki: 1)

- 10°C
 5°C
 8 °C
 6°C
 2 °C

580 Təbii ehtiyatlardan istifadə üçün nə lazımdır? (Çəki: 1)

- Torpağı genişləndirmək üçün.
 ekoloji məhdudiyyətlər
 Sənayeni inkişaf etdirmək üçün.
 Təbii ehtiyatlardan istifadə üçün
 Kənd təsərrüfatı üçün.

581 Ekoloji normativlər lazımdır: (Çəki: 1)

- Su elektrik stansiyaların tikilməsi üçün.
 İnsanların ekoloji təhlükəsizliyi üçün
 Təbii ehtiyatların qorunması üçün.
 Qoruqların yaradılması üçün.
 Köpülərin tikilməsi üçün.

582 Ekoloji – iqtisadi maraqlar hansı səbəbdən yaranır? (Çəki: 1)

- ekoloji tarazlığın pozulmasından
 təbiətlə - cəmiyyətin əlaqəsindən
 təbii mühitin dəyişməsindən
 cəmiyyətin vəziyyətindən
 istehsalın inkişafından

583 Aşağıda verilənlərdən hansı ətraf mühitə daha çox təsir edir: (Çəki: 1)

- Başqa planetlərdən gəlmələr.
- İnsanlar.
- Meşələr.
- Heyvanlar.
- Quşlar.

584 Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılı deyil: (Çəki: 1)

- Radionların ekoloji vəziyyətindən.
- Müəssisənin ekoloji xərcindən.
- Tullantıların həcmindən.
- Tullantıların tərkibindən.
- İncredientlərin nisbi təhlükə əmsalından.

585 Mühitin ekoloji vəziyyəti asılıdır: (Çəki: 1)

- İstismarın izn həddindən.
- tullantıların yerləşməsinə görə ödənişin həcmindən
- tullantıların tərkibindən:
- Tullantıların izn həddindən
- Konsentrasinin izn həddindən

586 Çirklənməyə görə ödənişlərin hesablanma metodikasını prinsiplərindən deyil: (Çəki: 1)

- Ödənişlərin tutulmasının sadəliyi və asanlıığı.
- Stasionar mənbələrdən ətraf mühitin çirklənməsinə görə normaların tətbiqi
- təbiəti mühafizə tədbirlərinin stimullaşdırılması.
- hər incipientə görə ödənişin tətbiq olunması.
- Regional xüsusiyyətlərin nəzərə alınması (ekoloji vəziyyətdən asılı olaraq).

587 Dənizdə və şirin sularda konsentrasiyanın izn həddi hansı səviyyədədir? (Çəki: 1)

- izn həddi yoxdur
- bir birindən fərqlənir
- eynidir
- qismən uyğundur
- fərqli deyil

588 Təbiətdən istifadəyə və çirklənməyə görə ödənişlərə aiddir: (Çəki: 1)

- su resurslarının ehtiyatı
- ətraf mühitin çirklənməsi
- təbii resurs potensialı
- ərazinin müxtəlifliyi
- torpaqların ehtiyatı

589 Təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə fərqlənmələr nə adlanır? (Çəki: 1)

- aparıldığı yerə görə
- çirkləndirici mənbələrə görə.
- təsir amilinə görə.
- təmizləyici mənbələrə görə.

- miqyasına görə

590 Müəssisələrin büdcəsi ilə torpağın çirklənməsi arasında asılılıq qeyri müəyyəndir: (Çəki: 1)

- Regionların ekoloji vəziyyəti.
 ödənişin həcmi
 Tullantıların həcmi.
 Tullantıların tərkibi
 Tullantıların nisbi təhlükə əmsalları

591 Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid edilir? (Çəki: 1)

- Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş
 aid edilmir
 Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.
 Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.
 Meşə gəlirləri.

592 Çirklənmədən dəyən zərər hesablanır:

- Təcrübi.
 Empirik;
 Dolayı;
 Tropik;
 İqlim;

593 Çirklənməyə görə ödənişlərin hesablanması metodikasına aid deyil: (Çəki: 1)

- regional xüsusiyyətlərə görə
 istifadə miqyasına görə
 tədbirlərin stimullaşdırılması
 ödənişin inqrediyentə görə təyini
 vahid metodun tətbiqi

594 Tullantıların həcmi nəyə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- Təbii mühafizə xərcləri
 ödənişin həcminə
 Tullantıların izn həddi.
 Konsentrasiyanın izn həddi.
 Fəal çirklənmə zolaqları.

595 Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid edilir? (Çəki: 1)

- Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş
 aid edilmir
 Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.
 Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.
 Meşə gəlirləri.

596 Müəssisələrin texnoloji durumu nədən asılı deyil: (Çəki: 1)

- regionların ekoloji vəziyyətindən
- tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmindən
- Tullantıların həcmindən.
- Tullantıların tərkibindən
- Tullantıların təhlükə əmsalından

597 Orta radiasiya fonu Azərbaycan Respublikasında nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 10 mkr/ saat.
- 15-20 mkr/saat
- 5-10mkr/ saat.
- 20-25 mkr/ saat.
- 30-40 mkr/ saat.

598 Ekoloji norma nədir? (Çəki: 1)

- Meşələrin çirklənməsi
- Ətraf mühitin keyfiyyəti.
- Suyun çirklənməsi.
- Atmosferin çirklənməsi.
- Torpağın çirklənməsi.

599 Ətraf mühitin keyfiyyət normativlərinə aiddir. (Çəki: 1)

- İnsan potensialının inkişaf indeksi.
- KİH, TİH.
- Ümumdaxili məhsul.
- Ümummilli məhsul.
- Yoxsulluq indeksi.

600 Optimal səs-küy fonu nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 10 db
- 20 db
- 90 db
- 50 db
- 100 db

601 Ətraf mühitin keyfiyyəti nədir? (Çəki: 1)

- Meşələrin çirklənməsi
- ekoloji norma
- Suyun çirklənməsi.
- Atmosferin çirklənməsi
- Torpağın çirklənməsi

602 Azərbaycan Respublikasının orta radiasiya fonu nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 51 10 mkr/ saat.
- 15-20 mkr/ saat.

- 30-40 mkr/ saat
- 400 mkr/ saat
- 50 kr/ saat.

603 Konsentrasiyanın izn həddi bir-birindən fərqlənir: (Çəki: 1)

- Ayrı-ayrı ölkələrdə.
- Dənizdə və atmosferdə
- Bütün şəhərlərdə.
- Bütün sulara.
- Torpaqların hamısında.

604 Ətraf mühit,təbii şərait və sosial mühit,keyfiyyət kriteriyaları nəyi müəyyən edir?

- kəmiyyət göstəricilərini
- insan sağlamlığını
- mühitin təmizliyini
- sosial vəziyyəti
- keyfiyyət göstəricilərini

605 Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır:

- Təcrübə.
- Birbaşa;
- Dolayı;
- Genetik;
- Laboratoriya;

606 Elektromaqnit şüalanması canlılara hansı təsiri göstərir? (Çəki: 1)

- texnoloji
- bioloji
- kimyəvi
- fiziki
- zəhərləyici

607 Desibel hansı çirklənmənin vahididir? (Çəki: 1)

- sürət vahididir
- səs-küy
- maye tullantı
- bərk tullantı
- toz tullantıları

608 Qurğuşun üçün konsentrasiyanın izn həddi torpaqda nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 15 mq/kq
- 20 mq/ kq
- 5-10 mq/kq
- 12 mq/ kq
- 30 mq/kq

609 Fəal çirklənmə zolaqlarının radiusu bərabərdir: (Çəki: 1)

- 20 h
- 50 h
- 10 h
- 2 h
- 8 h

610 Tullantıların həcminə görə ödənişə aid deyil: (Çəki: 1)

- Sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Tullantıların həcminə görə ödəniş.
- Yerin təkindən istifadəyə görə.
- Meşə gəlirləri.
- Torpaqdan istifadəyə görə vergi.

611 Bərk tullantıların təsnifatına aiddir: (Çəki: 1)

- limitə uyğun
- toksiki, qeyri – toksiki
- təhlükəli
- təhlükəsiz
- limitdən artıq

612 Tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmi asılı deyil: (Çəki: 1)

- regionların ekoloji vəziyyətindən.
- Müəssisələrin texnoloji durumundan
- Tullantıların həcmindən.
- Tullantıların tərkibindən
- Tullantıların təhlükə əmsalından.

613 Tullantıların həcminə görə ödəniş asılıdır: (Çəki: 1)

- Radionların ekoloji vəziyyətindən.
- atmosferin çirklənməyə görə ödənişinin həcmindən
- Tullantıların həcmindən.
- Tullantıların tərkibindən.
- İnqredientlərin nisbi təhlükə əmsalından.

614 Çirklənməyə görə ödənişlərin həcminə təsir göstərir: (Çəki: 1)

- Təbii mühafizə xərcləri.
- Tullantıların həcmi.
- Tullantıların izn həddi.
- Konsentrasiyanın izn həddi.
- Fəal çirklənmə zolaqları.

615 Tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmi asılıdır: (Çəki: 1)

- İstismarın izn həddindən.
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən

- Təbiəti mühafizə xərclərindən
- Tullantıların izn həddindən
- Konsentrasiyanın izn həddindən

616 Stasionar mənbələrdən ətraf mühitin çirklənməsinə görə normaların tətbiqi ödənişlərin hesablanma metodikası prinsipinə aiddir: (Çəki: 1)

- qanunauyğunluqdur
- aid deyil
- əsasən aiddir
- uyğunluğu yoxdur
- prinsipin məqsədidir

617 Mühitin ekoloji vəziyyətindən asılıdır: (Çəki: 1)

- İstismarın izn həddindən
- torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi
- Təbiəti mühafizə xərclərindən.
- Tullantıların izn həddindən.
- Konsentrasiyanın izn həddindən

618 Ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin perspektivlərinə aiddir: (Çəki: 1)

- bazar mexanizmlərinin tətbiqi
- hərbi əməliyyatlar
- tullanılan izn həddi
- ödənişin indeksasiyası
- köçürülmə ödənişləri

619 Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühit hansı təsirə məruz qalır? (Çəki: 1)

- Biokimyəvi
- Fiziki, kimyəvi, bioloji və radioaktiv.
- Radioaktiv.
- Eroziya.
- Denudasion.

620 Ekoloji məhdudiyyətlər lazımdır: (Çəki: 1)

- Torpağı genişləndirmək üçün.
- Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və mühafizə üçün.
- İqtisadiyyatı inkişaf etdirmək üçün.
- Sənayeni inkişaf etdirmək üçün.
- Kənd təsərrüfatı üçün.

621 Sel, daşqın və sürüşmə hadisələrinin ən çox təsir göstərdiyi hansı regiondur ?

- Kiçik Qafqaz
- Böyük Qafqaz
- Dərələyəz silsiləsi
- Talış dağları
- Zəngəzur silsiləsi

622 Sürüşmə prosesi əsasən hansı amillə bağlıdır?

- Aşınma ilə.
- Yeraltı sularla
- İqlimlə
- Atmosfer təzyiqi və havanın temperaturu ilə
- Torpaq və bitki örtüyü ilə

623 Palçıq vulkanları qrupunun yerləşdiyi təbii ərazilər aşağıdakılardır:

- doğru cavab yoxdur
- Abşeron-Qobustan
- Ceyrançöl-Acınohur
- Qanıx-Əyriçay
- Samur-Dəvəçi

624 Dağ yamaclarında sürüşmənin baş verməsinin əsas səbəbi?

- Dağ yamaclarında faydalı qazıntıların çox olması.
- Gilli suxurların üzərindəki qumlu-çınqıllı laylarda qrunut sularının toplanması
- Dağ yamaclarının zəif meyilli olması
- Suxurların quru iqlim şəraitində aşınması
- Yamaclarda əhəng daşlarının səthə daha yaxın yerləşməsi

625 Azərbaycanda sel və sürüşmə hadisələrinin daha çox müşahidə olunduğu ərazilər:

- Acınohur yaylası.
- Böyük Qafqazın şimal-şərq və cənub yamacları;
- Kiçik Qafqazın cənub-şərq yamacları;
- Burovar və Peştəsər silsilələri;
- Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacları;

626 Abşeron regionunda ekoloji gərginliyi aradan qaldırmağın ən perspektivli yolu?

- doğru cavab yoxdur
- tullantısız və az tullatılı texnoloqiyalara keçmək
- ietehsal həcmi azaltmaq
- zərərli istehsal sahələrini Abşerondan köçürmək
- ətraf mühitə ziyan vuran istehsal sahələrini bağlamaq

627 Təbii ehtiyatların onlardan istifadə olunması prinsipi üzrə paylanması hansı təsnifata aid edilir?

- təbii-iqtisadi təsnifat
- tükənən təsnifat
- real təsnifat
- təbii təsnifat
- mümkün təsnifat

628 Abşeron regionunda ekoloji gərginliyi aradan qaldırmağın ən perspektivli yolu?

- doğru cavab yoxdur
- tullantısız və az tullatılı texnoloqiyalara keçmək

- ietehsal həcmi azaltmaq
- zərərli istehsal sahələrini Abşerondan köçürmək
- ətraf mühitə ziyan vuran istehsal sahələrini bağlamaq

629 Bakı şəhərində ekoloji problemləri yaratmışdır:?

- metal emalı tullantılarıdır.
- neft hasilatı, emalı və neft-kimya sənayesi tullantılarıdır ;
- yeyinti sənayesi tullantıları;
- maşınqayırma sənayesi tullantıları;
- kənd təsərrüfatında tətbiq olunan pestisidlərdir;

630 Tükənən ehiyatlar neçə qrupa bölünür?

- mümkün və qeyri mümkün bərpa olunanlar
- real və potensial ehtiyatlar
- bərpa olunan və bərpa olunmayan ehtiyatlar
- tükənməz və real ehtiyatlar
- tez bərpa olunan və gec bərpa olunan

631 Azərbaycanda dağ-mədən sənayesinin inkişafı ilə əlaqədar daha çox ekoloji gərginliyə məruz qalmışdır:

- Füzuli rayonu;
- Daşkəsən rayonu.
- Şahbuz rayonu;
- Gədəbəy rayonu;
- İsmayıllı rayonu;

632 Dağ-mədən sənayesinin Abşeronda yaratdığı ekoloji problemdir:

- doğru cavab yoxdur .
- torpaqların deqredasiyası ;
- meşələrin məhvi;
- təbii göllərin çirklənməsi;
- əkin sahələrin azalması;

633 Abşeronda hansı növ elektrik stansiyası tikmək ekoloji cəhətdən daha sərfəlidir?

- mazutla işləyən İES
- külək elektrik stansiyası
- geotermal elektrik stansiyası
- su elektrik stansiyası
- qabarma elektrik stansiyası

634 Bakı şəhərində ekoloji problemləri yaratmışdır:?

- metal emalı tullantılarıdır.
- neft hasilatı, emalı və neft-kimya sənayesi tullantılarıdır ;
- yeyinti sənayesi tullantıları;
- maşınqayırma sənayesi tullantıları;
- kənd təsərrüfatında tətbiq olunan pestisidlərdir;

635 Dağ-mədən sənayesinin Abşeronda yaratdığı ekoloji problemdir:

- doğru cavab yoxdur .
- torpaqların deqredasiyası ;
- meşələrin məhvi;
- təbii göllərin çirklənməsi;
- əkin sahələrin azalması;

636 Azərbaycanda “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında” qanun qəbul olunmuşdur?

- 2000-ci ildə
- 1999-cu ildə
- 1996-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 1998-ci ildə

637 Azərbaycanda “Ətraf mühitin mühafizəsi” haqqında qanun qəbul edilmişdir?

- 2000-ci ildə
- 1999-cu ildə
- 1996-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 1998-ci ildə

638 Azərbaycanda “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1999-cu ildə
- 1997-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1996-ci ildə
- 1998-ci ildə

639 Azərbaycanda “Su təchizatı və tullatı sular haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1998-ci ildə
- 1999-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1966-cı ildə
- 1997-ci ildə

640 Azərbaycanda “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1999-cu ildə
- 1997-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1996-ci ildə
- 1998-ci ildə

641 Azərbaycanda “Su təchizatı və tullatı sular haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- 1998-ci ildə
- 1999-cu ildə

- 1995-ci ildə
- 1966-ci ildə
- 1997-ci ildə

642 İstehsalat və məişət tullantıları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir?

- 2005-ci ildə
- 1998-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1996-ci ildə
- 1997-ci ildə

643 Azərbaycanda enerjetikanın inkişafı üçün hansı yeni ucuz mənbələrdən istifadə etmək olar və bu mənbələrin üstün cəhəti?

- günəş, dəniz cərəyanları-Xəzər sahilində il boyu fəaliyyət göstərir
- külək, günəş-ekoloji cəhətdən təmizdir
- uran, torf-ehtiyatları çoxdur
- daş kömür, yanar şist-uçuz enerji verirlər
- qabarma-çəkilmə, külək-Xəzərdə daha güclüdür

644 İnkişaf etmiş ölkələrdən fərqli olaraq dünyanın bir çox ölkələrində əhalinin hansı məhsullara tələbatı ödənilmir ?

- qidanın nişasta tələbatı ödənilmir
- qidanın kalori tələbatı ödənilir
- qidanın kalori tələbatı ödənilmir
- qidanın zülal tələbatı ödənilmir
- qidanın karbohidrogen tələbatı ödənilmir

645 Dünyada ərzaq problemini həll etmək üçün inkişaf etmiş ölkələrdə alimlər hansı proqramın həyata keçirilməsini irəli sürmüşlər?

- bioloji inqilabı
- “biotexnoloji inqilabı”
- demoqrafik inqilabı
- “yaşıl inqilabı”
- sosial inqilabı

646 Urbanizasiya prosesi hansı ölkələrdə daha sürətlə gedir ?

- Asiya ölkələrində
- inkişaf etmiş ölkələrdə
- Avropa ölkələrində
- Avstraliya ölkələrində
- inkişaf etməkdə olan ölkələrdə

647 Azərbaycan neftinin ekoloji baxımdan dünyada məşhurlaşdıran əsas əlamətlər?

- qiymətinin ucuz olması
- tərkibində qatışıqların az olması
- respublikanın hər yerində olması

- tərkibində parafinin çox olması
- tərkibində kükürdün konsentrasiyasının yüksək olması

648 Azərbaycan neftinin ekoloji baxımdan dünyada məşhurlaşdıran əsas əlamətlər?

- qiymətinin ucuz olması
- tərkibində qatışıqların az olması
- respublikanın hər yerində olması
- tərkibində parafinin çox olması
- tərkibində kükürdün konsentrasiyasının yüksək olması

649 Ətraf mühitə hərbi qüvvələrin öldürücü təsirini göstərən əməliyyatlar, ABŞ tərəfindən hansı ərazilərdə tətbiq edilmişdir?

- İndoneziyada, Bruneı və Nindistanda
- Vyetnamda, Laos və Kampuçiyada
- Koreya yarımadası, İraqda, Rusiyada
- Yaponiyada, Kola yarımadasında, Laosda
- Pakistanda, Tailanda və Malaziyada

650 Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı insan sağlamlığına nə kimi qiymət verir ?

- vətəndaşların şüür və bacarıqlarıdır
- vətəndaşların məhsulu və sosial durumudur
- vətəndaşların milli və dünyəvi varlığıdır
- vətəndaşların yaddaşı və milli varlığıdır
- vətəndaşların keçmişi və gələcəyidir

651 ÜST məlumatına görə əhalinin sağlamlığı aşağıda göstərilən amillərdən hansından asılı deyil ?

- ətraf mühitin vəziyyətindən
- yaş kateqoriyasından
- həyat təsirindən
- genetik amildən
- səhiyyə təşkilatının işindən

652 Ətraf, təbii mühit və sosial mühitin keyfiyyət kriteriyaları nəyi təyin edir

- insan davranışını
- insan fəaliyyətini
- insan xarakterini
- insan dözümlülüyünü
- insan sağlamlığını

653 BMT-nin əhali fondunun məlumatına görə 2050-ci ildə dünya əhalisini sayı nə qədər olacaq?

- 10 milyard nəfər
- 9 milyard nəfər
- 7 milyard nəfər
- 8 milyard nəfər
- 12 milyard nəfər

654 XXI əsrin I yarısında İ.İ.Meçnikovun hansı nəzəriyyəsi meydana gəldi ?

- əhali-səhiyyə nəzəriyyəsi
- immunitet nəzəriyyəsi
- əhali nəzəriyyəsi
- sosioloji tədqiqatlar
- sağlamlıq nəzəriyyəsi

655 Təbiəti mühafizə tədbirləri hansı səviyyədə həll olunur? (Çəki: 1)

- iqtisadi rayon səviyyəsində.
- ekoloji-iqtisadi səviyyədə
- kosmik səviyyədə
- təbii-ərazi kompleksində
- ekoloji-iqtisadi kompleks səviyyəsində;

656 Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı insan sağlamlığına nə kimi qiymət verir ?

- vətəndaşların şüür və bacarıqlarıdır
- vətəndaşların məhsulu və sosial durumudur
- vətəndaşların milli və dünyəvi varlığıdır
- vətəndaşların yaddaşı və milli varlığıdır
- vətəndaşların keçmişi və gələcəyidir

657 Azərbaycanda ekoloji fond nə vaxt yaradılmışdır? (Çəki: 1)

- 2000-ci ildə.
- 1990-cı ildə
- 1989-cu ildə.
- 1991-ci ildə
- 1995-ci ildə

658 Ərazi regional ekoloji fondlarının formalaşma mənbələrinə daxil deyil: (Çəki: 1)

- regional ekoloji fond ərazidə öz istiqrazlarını yaya bilər.
- xarici bankların investisiyaları bu fondlara köçürülə bilər.
- çirklənməyə görə ödənişlər, ekoloji vergi və cərimələr.
- regional ekoloji fondlardan respublika ekoloji fonduna köçürmələr edir.
- təşkilat, müəssisələr, vətəndaşlar regional ekoloji fonda könüllü surətdə vəsait köçürə bilərlər.

659 Müəssisənin ekoloji fondunun vəsaitləri hansı istiqamətlərdə xərclənmir? (Çəki: 1)

- vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına.
- su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılmasına.
- təbiəti mühafizə işlərinə.
- başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

660 Aşağıdakılardan hansı təbiəti mühafizə tədbirlərinin və ekoloji proqramların maliyyələşmə rolu oynamır? (Çəki: 1)

- ekoloji sığorta fondu, bank kreditləri, əhalinin vəsaiti kimi.
- əhalinin gəlirləri və təqaüdlər kimi.
- müxtəlif səviyyəli büdcələr kimi.
- müəssisə, təşkilat, şirkətlərin vəsaiti kimi.
- büdcədən kənar ərazi ekoloji fondlar kimi.

661 Azərbaycanda ekoloji fond nə vaxt formalaşmışdır? (Çəki: 1)

- 2000-ci ildə.
- 1990-cı ildə
- 1989-cu ildə.
- 1991-ci ildə
- 1995-ci ildə

662 Aşağıdakılardan hansı təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilən vəsaitin əsas mənbəyi hesab edilir? (Çəki: 1)

- kommərşiya bankları.
- dövlət büdcəsi
- yerli büdcələr.
- nazirlik və komitələrin vəsaitləri.
- müəssisələrin öz vəsaitləri

663 Ekoloji fondların investisiya siyasətinin prioritet (üstün) istiqamətlərinə aid deyil: (Çəki: 1)

- büdcə xərclərinin çatışmazlığı şəraitində ekoloji maarifləndirmə və təhsilə.
- meşələrdə məcburi kəsimin aparılması.
- dövlət ekologiya proqramlarının hazırlanmasına.
- təbiətdən istifadənin normativ hüquqi bazasının yaradılmasına.
- xüsusi qorunan ərazilərin inkişaf və layihələşdirilməsinə.

664 Azərbaycanda ekoloji fond nə vaxt yaradılmışdır? (Çəki: 1)

- 2000-ci ildə
- 1990-cı ildə
- 1989-cu ildə
- 1995-ci ildə
- 1991-ci ildə

665 Ətraf mühitin çirklənməsinə görə ekoloji fondların ümumi gəlirlərində xüsusi çəkisi nə qədərdir? (Çəki: 1)

- 10-12%
- 80-85%
- 50-55%
- 20-30%
- 40-45%

666 Su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılması müəssisənin ekoloji fondundan hansı vəsaiti tələb edir? (Çəki: 1)

- vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına
- bu sahəyə ekoloji fondun vəsaiti xərclənmir
- təbiəti mühafizə işlərinə
- başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasına.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

667 Mərkəzləşmiş dövlət büdcəsi hesabına hansı təşkilatın fəaliyyəti maliyyələşdirilir? (Çəki: 1)

- Maliyyə Nazirliyi
- Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
- Fövqəladə Hallar Nazirliyi
- Vergilər Nazirliyi
- Xarici İşlər Nazirliyi

668 Ekoloji fondlar formalaşma mənbələri hansıdır?

- dotasiyalar
- təsərrüfat fəaliyyətinin gəlirləri hesabına
- ekologiya proqramlarının tərtibi
- xarici investisiyalar
- kredit faizləri

669 Ekoloji fondun 10% hansı tədbirlərə yönəldilir? (Çəki: 1)

- xarici texnologiyaya
- Respublika əhəmiyyətli
- yerli əhəmiyyətli
- beynəlxalq əhəmiyyətli
- lokal əhəmiyyətli

670 Təbiətdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdəndir: (Çəki: 1)

- atmosferin mühafizəsi və bərpası.
- ekoloji problemi
- təbii mühitin mühafizəsi;
- meşələrin bərpası problemi;
- çirkab sularının təmizlənməsi problemi;

671 Təbiətdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdən deyil:

- xammal və yanacaq problemi
- təbii mühitin qorunması problemi;
- ərzaq problemi;
- ətraf mühitin çirklənməsi problemi;
- demoqrafik problemlər;

672 İnkişaf etmiş ölkələrdə təbii mühitin çirklənməsi ilə mübarizəyə ümumi milli məhsulun necə faizi yönəldilir? (Çəki: 1)

- 6% qədər
- 3% qədər

- 5 faizi
- 10 faizi
- 20 faizi

673 Müəssisənin ekoloji fondunun vəsaitləri hansı istiqamətlərdə xərclənmir? (Çəki: 1)

- vəsaitin sərbəst hissəsinin başqa təsərrüfat məqsədlərinə xərclənməsinə və ya bankda depozit hesabda saxlanmasına.
- su mənbələrinin bioloji resurslarının artırılmasına.
- təbiəti mühafizə işlərinin aparılması.
- başqa müəssisələrdə kompensasiya hesablaşmasının aparılmasını.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyasının maliyyələşməsinə.

674 Ekoloji fondların ümumi gəlirlərində ətraf mühitin çirklənməsinə görə xüsusi çəkisi təşkil edir:

- 45-50 %
- 80-85 %
- 87-90 %
- 55-60 %
- 65-70 %

675 İnkişaf etmiş ölkələrdə təbiətin mühafizə tədbirlərinə ümumi Milli məhsulun (ÜMM) neçə faizi həcmində vəsait yönəldilir? (Çəki: 1)

- 0.04
- 0.03
- 0.05
- 0.08
- 0.02

676 Əhalinin vəsaiti,ictimai təşkilatların könüllü yardımını və s. hansı fonda aiddir? (Çəki: 1)

- vergilər.
- ətraf mühitin mühafizəsinin ictimai fonduna
- dövlət büdcəsi.
- komməriya bankı
- dünya bankı.

677 Ətraf mühitin mühafizəsi ictimai fondunun maliyyələşmə fondları hansıdır? (Çəki: 1)

- vergilər fonduna.
- əhalinin vəsaiti, ictimai təşkilatların könüllü yardımını və s.
- dövlət büdcəsinə.
- komməriya bankları fonduna
- dünya bankına.

678 Dünyada əhalinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- qidanın çatışmamazlığı
- İEO ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq
- iqtisadi inkişafın zəifliyi
- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması

- həkim personalının olmaması

679 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- təbii
 termiki
 fiziki
 Kimyəvi
 mexaniki

680 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- təbii
 termiki
 fiziki
 Kimyəvi
 mexaniki

681 Ərzaq problemi hansı səbəbdən yaranır?

- səhrələşmə prosesinin aktivliyi
 təminatın lazımi səviyyədə olmaması
 əhalinin sayının çox olması
 əhali sıxlığının azlığı
 dünya torpaqlarının yarırsız olması

682 Ərzaq probleminin yaranmasına səbəb nədir?

- su resurslarının çatışmamazlığı
 İEOÖ-də kənd təsərrüfatının zəif inkişafı
 İEOÖ-də torpaq fondunun az olması
 kənd təsərrüfatında ekstensivlik
 elmin təsərrüfat sahələrində zəif tətbiqi

683 İndiki zamanda təbiət və cəmiyyətin birgə fəaliyyəti mərhələsində, ətraf mühitin mühafizəsinin təmini üzrə, ekoloji tələbatla cəmiyyətin təbii resurslardan istifadəsinə olan maraqları arasında uyğunsuzluqdan, iqtisadiyyatla ekologiya arasında yaranan ziddiyyət adlanır?

- ekoloji vəziyyət
 ekoloji böhran
 ekoloji tarazlıq
 ekoloji maraq
 ekoloji hal

684 Azərbaycan Respublikasında yürüdülmən ekoloji siyasətin əsas məqsədinə daxil deyil:

- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
 aqrar sənaye kompleksi payının azaldılması
 gələcək nəsillərin ehtiyacının təmin edilməsi
 iqtisadi potensialın qorunması

- əmək potensialının qorunması

685 Azərbaycan Respublikasında yürüdülmən ekoloji siyasətin əsas məqsədinə daxil deyil:

- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
 aqrar sənaye kompleksi payının azaldılması
 gələcək nəsillərin ehtiyacının təmin edilməsi
 iqtisadi potensialın qorunması
 əmək potensialının qorunması

686 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- biri deyil
 sağlam ekoloji mühitin yaranması
 əhəlinin işlə təmin olunması
 yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
 ETT nəəliyyətlərinə yiyələnmək

687 Vəsaitin davamlılığı digər maliyyə növlərindən nə ilə fərqlənir? (Çəki:

- vəsaitin başqa məqsədlərə xərclənməsi
 mənbənin üstünlüyü
 vəsaitin azlığı
 vəsaitin çoxluğu
 vəsaitin təyinatı üzrə xərclənməsi

688 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- biri deyil
 sağlam ekoloji mühitin yaranması
 əhəlinin işlə təmin olunması
 yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
 ETT nəəliyyətlərinə yiyələnmək

689 I qrup ölkələrdə təbiəti mühafizə tədbirlərinə ümumi Milli məhsulun neçə faizi həcmində vəsait yönəldilir? (Çəki: 1)

- 0.06
 0.03
 0.015
 0.02
 0.04

690 Ekoloji fondun neçə % - i yerli əhəmiyyətli təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilir? (Çəki: 1)

- 15-20 faizi
 60 faizi
 40 faizi
 20 faizi
 10-15 faizi

691 Təbiətdən istifadə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq prinsiplərindən deyil: (Çəki: 1)

- təbii resursların gələcək nəsl üçün qorunması.
- kənd təsərrüfatında kimyalaşdırmanın genişləndirilməsi
- bərpa olunmayan resurslardan kompleks istifadə;
- ölkələrin öz ərazilərindəki təbii resurslardan istifadə hüququ;
- təbii ekosistemlərin qorunması sahəsində əməkdaşlıq;

692 BMT-nin «Ətraf mühit məsələsi» üzrə konfransı keçirilmişdir: (Çəki: 1)

- 1976-cı ildə.
- 1972-ci ildə;
- 1968-ci ildə;
- 1970-ci ildə;
- 1974-cü ildə;

693 Ekologiya hüquqi hansı göstərici ilə tənzimlənir? (Çəki: 1)

- elmin inkişafı.
- ekologiya sahəsinə aid qanunvericilik aktı
- ekologiya və TS Nazirliyinin qərarları
- müəssisələrin gəlirləri
- təbii resursların stimullaşdırılması

694 Təbiəti mühafizə fəaliyyətinin idarə olunması keçən əsrin sonunda hansı regionlarda hazırlanmışdır? (Çəki: 1)

- Fransa və İtaliyada
- Avropa və ABŞ – da
- Yaponiyada
- Kanada və ABŞ – da
- SSRİ – də

695 Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon qatını dağıdan xlor-flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar?

- 2000-ci ildə Berlində
- 1987-ci ildə, Monrealda
- 1900-cu ildə, Londonda
- 1950-ci ildə, Parisdə
- 1995-ci ildə Moskvada

696 Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında protokol imzalandı?

- 2005-ci ildə Parisdə
- 1997-ci ildə Monrealda
- 2000-ci ildə Stokholunda
- 1999-cu ildə Vyana
- 2002-ci ildə Londonda

697 Hansı tükənməz enerji ehtiyatlarına malik olan Dünya okeanı sularını çirkləndirən mənbələrə aid deyil ?

- kontynerlərin zədələnməsindən baş verən çirklənmələr
- konteynerlərdə radioaktiv tullantıların atılması
- nüvə silahlarının sınaqdan keçirilməsi
- radioaktiv məhsulların Okeana atılması
- balıqlar üçün yem məhsullarının çoxalması